

ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

ปริญญาานิพนธ์

ของ

ธรรณิธันย์ อัมภานุกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

ปริญญาานิพนธ์

ของ

ธรรณันท์ อัมภานุกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

บทคัดย่อ
ของ
ธรรณัฐันท์ อัมภานุกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

ธรรณรัตน์ อัมภาณุกิจ. (2551). *ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).*
ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รศ ดร.ดุษฎี โยเหลา, ผศ.ดร.
อ้อมเดือน สดมณี.

การวิจัยเรื่องลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัด
พลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีจุดมุ่งหมาย 3
ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์
ทางสังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร 2. เพื่อ
ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัด
พลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร 3. ค้นหาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิต
ตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม ที่สำคัญในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงาน
ไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ใน
อาคารสำนักงาน เป็นชาย 145 คน และเป็นหญิง 182 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 327 คน ตัวแปรอิสระที่
ศึกษาครั้งนี้มี 4 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สถานการณ์ทางสังคม มี 1 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้าน
ประหยัดพลังงานไฟฟ้า กลุ่มที่สอง คือ จิตลักษณะเดิม มี 2 ตัวแปร ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และ
เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มที่สาม คือ จิตตามสถานการณ์ มี 2 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วม
ประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และกลุ่มที่
สี่ คือ ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 7 ตอน สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง
เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร
(Stepwise) ผลการวิจัยพบว่า

1. จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตาม
สถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับ
ปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัด
พลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
ของพนักงานธนาคาร ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มจำแนกตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และ .05 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวแปรพร้อมกัน คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตน ผลพบว่า ในกลุ่มรวม พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อย พบว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย และพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

3. การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวแปรพร้อมกัน คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับเหตุผลเชิงจริยธรรม ผลพบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อย พบว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย และพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

4. เมื่อใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน พบว่า ในกลุ่มรวม ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้ร้อยละ 23.5 โดยมีตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($\beta = .274$) นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ เพศ ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้เช่นเดียวกับกลุ่มรวม โดยมีความสามารถในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้ร้อยละ 22.0 และ 24.7 โดยในกลุ่มเพศชาย ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($\beta = .242$) และในกลุ่มเพศหญิง ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($\beta = .323$)

PSYCHO-SOCIAL CHARACTERISTICS CORRELATED WITH ELECTRICITY SAVING
PARTICIPATION OF OFFICERS AT KRUNG THAI BANK HEAD OFFICE

AN ABSTRACT

BY

THONTHAN AMPANUKIJ

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

May 2008

Thonthan Ampanukij. (2008). *Psycho-Social Characteristics Correlates with Electricity Saving Participation of Officers at Krung Thai Bank Head Office*. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Dusadee Yolao, Asst. Prof. Dr.Omduen Sodmanee.

The research on Psycho-Social Characteristics Correlates with Electricity Saving Participation of Officers in Head Office at Krung Thai Bank Plc. (KTB) has 3 main purposes: 1. To study the relationships between Psychological-Trait factors, Psychological-State factors and Situational factors related to Electricity Saving Participation of the officers; 2. to study the interactive influence between Situational factor and Psychological-Trait factor on Electricity Saving Participation of the officers; 3. to discover the predictive variable of Psychological-Trait, Psychological-State and Situational variable jointly on Electricity Saving Participation of the officers.

The sample in this research consisted of 327 officers (145 male and 182 female persons) in head office at KTB. There were four groups of independent variables, namely: one variable of Situational factor in the first group, Received Electricity Saving Information; two variables of Psychological-Trait factor in the second group, i.e. Believe in Internal Locus of Control and Moral Reasoning; two variables of Psychological-State factor in the third group, i.e. Attitude toward Electricity Saving Participation and Electric Power Shortage Awareness; the last one of the fourth group, Gender. The dependent variable was Electricity Saving Participation of the officers. The instrument was 7 parts of questionnaire. Data acquired from this study were analyzed by using Pearson Product Moment Correlation Coefficient, Two-way ANOVA, Scheffe' and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research results found that:

1. Psychological-Trait factor, i.e. Believe in Internal Locus of Control and Moral Reasoning; Psychological-State factor, i.e. Attitude toward Electricity Saving Participation and Electric Power Shortage Awareness, including Situational factor, Received Electricity Saving Information, were positively correlated to Electricity Saving Participation of KTB Officers within the overall and sub groups at the .01 and .05 level of statistical significance respectively.

2. The Electricity Saving Participation of the officers varied according to the combined interaction between two independent variables of the Received Electricity Saving Information

and the Believe in Internal Locus of Control. In total group, it was found that the KTB officers with high Received Electricity Saving Information and high Believe in Internal Locus of Control had higher level of Electricity Saving Participation than those with low Received Electricity Saving Information and low Believe in Internal Locus of Control at the .05 Level of statistical significance. In addition to analysis in sub group, it was not found interaction between male and female officers.

3. The Electricity Saving Participation of the officers varied according to the combined interaction between two independent variables of the Received Electricity Saving Information and the Moral Reasoning. In total group, it was found that the KTB officers with high Received Electricity Saving Information and high Moral Reasoning had higher level of Electricity Saving Participation than those with low Received Electricity Saving Information and low Moral Reasoning at the .05 Level of statistical significance. In addition to analysis in sub group, it was not found interaction between male and female officers.

4. When using Situational factor, Received Electricity Saving Information; Psychological-Trait factor, i.e. Believe in Internal Locus of Control and Moral Reasoning; Psychological-State factor, i.e. Attitude toward Electricity Saving Participation and Electric Power Shortage Awareness; Bio-Social Characteristics, Gender, altogether to predict the Electricity Saving Participation of the officers, it was found that all 5 independent variables could predict the overall Electricity Saving Participation of the officers by 23.5% and the factor with the most predictive power was the Received Electricity Saving Information ($r^2 = .274$). In sub groups by Bio-Social Characteristics, the independent variable can also jointly predict the Electricity Saving Participation of the officers at 22% in male group and 24.7% in female group, in the same way as in the overall group. In the male groups, the variable with the highest predictive power was Attitude toward Electricity Saving Participation ($r^2 = .242$). In the female groups, the variable with the highest predictive power was Received Electricity Saving Information ($r^2 = .323$)

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่
ของ
ธรรมทัศน์ย์ อ่าภาณุกิจ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)

(อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สดมณี)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สดมณี)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยดา สมบัติวัฒนา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ.ดร.อ้อมเดือน สดมณี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำ เกี่ยวกับการทำงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งในการทำวิจัย และท่านทั้งสองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อ.ดร.พรรณี บุญประกอบ และผศ. ปิยดา สมบัติวัฒนา กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีประโยชน์ ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อ.ดร.พรรณี บุญประกอบ อ.ดร.จรัล อุ่นจิตติวัฒน์ และอ.ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย รวมถึงให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน และขอขอบคุณพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (อาคารนานาเหนือและอาคารสุขุมวิท) ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา นายพรชัย อัมภานุกิจ มารดา นางประทุม หงส์สี และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและคอยดูแลข้าพเจ้าเสมอมา ขอขอบคุณนางสาวธัญวดี ว่องเจริญ นางสาวพิชญาภา อินทนนท์ และนางสาวสุนีย์ เจริญภูมิการกิจ เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ประโยชน์อันใดที่ได้จากการทำปริญญานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน

ธรรณ์ธันย์ อัมภานุกิจ

สารบัญ

| บทที่ | หน้า |
|---|------|
| 1 บทนำ..... | 1 |
| ที่มาและปัญหา..... | 1 |
| ความมุ่งหมายของการวิจัย..... | 3 |
| ความสำคัญของการวิจัย..... | 4 |
| ขอบเขตของการวิจัย..... | 4 |
| นิยามศัพท์เฉพาะ..... | 6 |
| นิยามปฏิบัติการ..... | 6 |
| กรอบแนวคิดของการวิจัย..... | 10 |
| สมมติฐานในการวิจัย..... | 13 |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 14 |
| รูปแบบการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม..... | 14 |
| ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม..... | 16 |
| แนวคิดการมีส่วนร่วม..... | 19 |
| ความหมายของการมีส่วนร่วม..... | 19 |
| ระดับการมีส่วนร่วม..... | 20 |
| ลักษณะการมีส่วนร่วม..... | 20 |
| ตัวแปรเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า..... | 22 |
| จิตลักษณะเดิมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า..... | 22 |
| ความเชื่ออำนาจในตน..... | 22 |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม..... | 25 |
| จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า | |
| ในอาคารสำนักงาน..... | 29 |
| เจตคติที่มีต่อมาตรการและนโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้า..... | 29 |
| ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า..... | 32 |

สารบัญ (ต่อ)

| บทที่ | หน้า |
|--|------------|
| ลักษณะสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน..... | 34 |
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า..... | 35 |
| ลักษณะทางชีวสังคมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน..... | 36 |
| เพศกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน..... | 36 |
| สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา..... | 36 |
| 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... | 38 |
| การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... | 38 |
| การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 39 |
| การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 49 |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล..... | 50 |
| การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 50 |
| 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 51 |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 51 |
| การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 52 |
| 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... | 73 |
| สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการศึกษาค้นคว้า..... | 73 |
| สรุปและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า..... | 76 |
| ข้อเสนอแนะ..... | 84 |
| บรรณานุกรม..... | 86 |
| ภาคผนวก..... | 91 |
| ประวัติย่อผู้วิจัย..... | 113 |

บัญชีตาราง

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 1 ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่..... | 53 |
| 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..... | 54 |
| 3 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารที่เป็น กลุ่มรวม..... | 56 |
| 4 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่ เป็นเพศชาย..... | 57 |
| 5 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่ เป็นเพศหญิง..... | 59 |
| 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความเชื่ออำนาจในตน ของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม..... | 60 |
| 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตน ในแต่ละกลุ่ม ของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม..... | 61 |
| 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย..... | 62 |
| 9 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มเพศชาย เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ... | 63 |
| 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง..... | 64 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 11 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่ม เทศหญิง เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่อ อำนาจในตน ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... | 65 |
| 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรม ของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม..... | 65 |
| 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม ในแต่ละกลุ่ม ของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม..... | 66 |
| 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรม ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย..... | 67 |
| 15 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มเพศชาย เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ.... | 68 |
| 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรม ของพนักงานธนาคารที่เป็นเทศหญิง..... | 69 |
| 16 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มเทศ หญิง เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและ กลุ่มต่ำ..... | 70 |
| 18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร ในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัด พลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย..... | 71 |
| 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความ เชื่อมั่น (α) ของแบบทดสอบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน..... | 106 |

| | | |
|----|--|-----|
| 20 | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามจิตตามสถานการณ์..... | 107 |
| 21 | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามสถานการณ์ทางสังคม..... | 108 |

บัญชีภาพประกอบ

| ภาพประกอบ | หน้า |
|--|------|
| 1 กรอบแนวคิดการศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน..... | 12 |
| 2 ตัวอย่างการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactionism Model) | 15 |
| 3 แผนภูมิแสดงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม..... | 17 |
| 4 แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก..... | 26 |

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและปัญหา

พลังงาน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาประเทศ เริ่มแรกแต่ครั้งมนุษย์ รู้จักกับคำว่า พลังงานเรื่อยมา จนถึงปัจจุบันมีการนำพลังงานมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ยังผลให้มีการใช้พลังงานเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ปริมาณของพลังงานมีอยู่อย่างจำกัด ข้อมูลจากวารสารโลกพลังงาน ฉบับเดือน ก.ค.-ก.ย.2545 อ้างอิงข้อมูลของศูนย์อนุรักษ์ พลังงานแห่งประเทศไทย ระบุว่าประเทศไทย มีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นมากทุกปี พลังงาน มากกว่าร้อยละ 95 ถูกนำมาใช้ในภาคเศรษฐกิจ 3 ประเภท ทั้ง อุตสาหกรรม คมนาคมและที่อยู่อาศัย ในขณะที่ 10 ปี ที่ผ่านมามีการผลิตพลังงานภายในประเทศ มีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 108 แต่การนำพลังงานจากนอกประเทศมาใช้มีอัตราเพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ 269 (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2548: ออนไลน์) เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งภาคเศรษฐกิจและ อุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความต้องการใช้พลังงานมีจำนวน เพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว ในลักษณะที่รวดเร็วและสูญเปล่า ทำให้ส่งผลกระทบต่อแหล่งที่มาของ พลังงาน นั่นคือ ทรัพยากร เพราะทรัพยากรที่มีอยู่ส่วนถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้นตามปริมาณของพลังงานที่ สูญเสียไปทำให้ประเทศไทยเกิดปัญหาการขาดดุลการค้าในปี 2548 เนื่องจากการนำเข้าพลังงานที่ มากมาย โดยเริ่มเกิดขึ้นจากวิกฤติราคาน้ำมันในตลาดโลก ซึ่งปี 2547 ไทยมีปริมาณการใช้พลังงาน มูลค่าประมาณ 1 ล้านล้านบาท หรือเทียบเท่า 15% ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ทำให้รัฐบาลต้อง จัดทำแผนรณรงค์การประหยัดพลังงานครั้งใหญ่ โดยได้กำหนดดีเดย์ วันรวมพลังไทย ลดใช้พลังงาน ในวันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นวันคิกออฟ โดยมีการเชิญชวนคนทั้งประเทศ เข้าร่วมโครงการ ภายใต้ สื่อความหมายที่สำคัญคือ 1 มิถุนายน 2548 ปิดไฟที่ไม่ใช้ 1 ดวง 1 ทุ่ม ช่วยชาติประหยัดไฟ ซึ่งจะ เป็นการเชิญชวนประชาชนทั้งประเทศปิดไฟในช่วงค่ำ หากทำได้จะลดรายจ่ายได้ประมาณ 700 ล้าน บาท นอกจากนี้ จะมีการจัดทำแผนรณรงค์ต่อเนื่อง แยกเป้าหมายเป็น 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานรัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป จะเน้นทั้งการประหยัดไฟฟ้าและน้ำมัน และจะมีตัวชี้วัดทุกๆ 3 เดือน ซึ่งในแผนนี้ มีเป้าหมายที่จะเชิญชวนประชาชนช่วยประเทศชาติ ด้วยการลดพลังงาน และร่วมสร้างจิตสำนึกให้เห็น ว่าการแสดงความรักชาติสามารถแสดงออกได้จากการร่วมลดการใช้พลังงานที่ในขณะนี้ประเทศได้รับ ผลกระทบจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจนเป็นต้นเหตุหลักของการขาดดุลการค้า ในปี2548 (กระทรวง พลังงาน. 2548: ออนไลน์)

ปัจจุบันปัญหาด้านพลังงานถือเป็นวิกฤติการณ์ที่สำคัญของประเทศ ทำให้รัฐบาลจึงได้กำหนดให้ “การประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ” โดยขอให้หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้นำในการประหยัดพลังงาน สำหรับในปี 2548 รัฐบาลมีนโยบายกำหนดให้หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีการลดการใช้พลังงานลงให้ได้อย่างน้อย 15% ซึ่งจะใช้เป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และจากข้อมูลการใช้พลังงานของหน่วยงานในธนาคารกรุงไทย ภายในปี 2548 จากการประเมินและการรายงานข้อมูลไฟฟ้าของหน่วยงานภายในธนาคาร พบว่า ครึ่งปีแรกมีการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังพบว่าครึ่งปีหลัง 2548 มีปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นถึง 60 % (ธนาคารกรุงไทย.2549: ออนไลน์)

ดังนั้นเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ธนาคารกรุงไทยจึงได้ประกาศออกเป็นนโยบาย ให้พนักงานธนาคารทุกคนทราบเพื่อให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และดำเนินการร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้นโยบายประหยัดพลังงานของชาติบรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแจ้งไปยังสาขาและหน่วยงานต่างๆ ในการลดการใช้พลังงานลงให้ได้ร้อยละ 15% เปรียบเทียบกับการใช้เมื่อปี 2547 โดยธนาคารได้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ โดยการสนับสนุน ปลุกฝัง ให้พนักงานธนาคารมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน เป็นการเสริมสร้างวินัยให้เกิดการประหยัด ซึ่งมีส่วนช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายขององค์กร ประเทศชาติ และของพนักงานธนาคาร ธนาคารจึงได้มีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมพนักงานธนาคารให้ได้รับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยสามารถศึกษาข้อมูลการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากวารสาร และโปสเตอร์ที่ธนาคารได้จัดขึ้น เพื่อแจ้งข่าวสาร พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ไฟฟ้าให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังได้มีนโยบาย กฎระเบียบที่ชัดเจนให้พนักงานธนาคารปฏิบัติ รวมทั้งเชิญชวนพนักงานธนาคารกรุงไทยมีส่วนร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ที่ธนาคารได้จัดขึ้น เช่น โครงการ “ปลูกจิตสำนึก พนักงานร่วมใจ ประหยัดพลังงาน” โดยธนาคารจะเน้นให้พนักงานธนาคารมีส่วนร่วมในการรณรงค์และส่งเสริมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยทางธนาคารออกเป็น

นโยบายให้พนักงานถือปฏิบัติ เช่น เปิดใช้อุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส เปิดไฟฟ้าเฉพาะเมื่อใช้งาน และปิดไฟฟ้าทันทีเมื่อเลิกใช้งาน ปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ทุกครั้งเมื่อพักเที่ยง กรณีที่มีลิฟต์ มากกว่า 1 ตัว ให้ปรับเป็นขึ้นลงเฉพาะชั้นคู่หรือคี่ และส่งเสริมให้ใช้บันไดกรณีขึ้นลงชั้นเดียว แทนการใช้ลิฟต์ ทำให้ประหยัดพลังงานไฟฟ้าและดีต่อสุขภาพ เนื่องจากปัจจุบันพนักงานธนาคารยังขาดการเอาใจใส่และการมีส่วนร่วมในการใช้พลังงานไฟฟ้า จากรายงาน ตรวจสอบการใช้พลังงานพบว่า รายไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2549 การใช้พลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร สำนักงานใหญ่มีปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของทุกไตรมาสเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(ธนาคารกรุงไทย.2550: ออนไลน์) ตามที่ธนาคารได้ประกาศออกเป็นนโยบายเท่าที่ควร เช่น ชี้แจงชี้แจง
 เดียวโดยใช้ลิฟท์ เปิดไฟทั้งชั้นแต่ใช้พื้นที่ในการใช้งานบางส่วน จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า
 การมีส่วนร่วมของพนักงานธนาคารในการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็น ที่
 ธนาคารควรส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมของพนักงานเพราะทำให้ธนาคารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์
 ประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ประสบความสำเร็จได้

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารธนาคารของธนาคารต้องทราบ และพิจารณาส่งเสริม
 สนับสนุน เพื่อให้เกิดขึ้นกับตัวพนักงานธนาคาร เพราะการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีผล
 อย่างมากต่อความสำเร็จที่ธนาคารต้องการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ
 การสนับสนุน และความช่วยเหลือจากพนักงานธนาคาร ดังนั้นเราจึงควรทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้
 ให้พนักงานธนาคารมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน จากรายงานสถานการณ์
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2540 (สำนักงานนโยบายแผนสิ่งแวดล้อม. 2542: 291) สรุปว่า อนาคต
 สิ่งแวดล้อมของไทยขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชน

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมใดบ้างที่
 เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร โดยศึกษา
 จิตลักษณะเดิม คือ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ คือ เจตคติ
 ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงาน
 ไฟฟ้า เป็นลักษณะภายในบุคคล สถานการณ์ทางสังคม คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงาน
 ไฟฟ้า เป็นลักษณะภายนอกบุคคล เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ และจัด
 กิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานธนาคารมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของธนาคารให้
 มากขึ้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ธนาคารตั้งไว้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ จิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทาง
 สังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม ที่มีผลต่อการมี
 ส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร
3. เพื่อค้นหาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม
 ที่สำคัญในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

2. เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในการที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วม และการรณรงค์ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท จำนวน 8 สายงาน รวมทั้งสิ้น 63 ฝ่าย จำนวนพนักงานธนาคาร 1,413 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 8 สายงาน รวมทั้งสิ้น 63 ฝ่าย โดยเลือกมาสายงานละ 1 ฝ่าย จำนวน 8 ฝ่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 327 คน โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Yamane (1967:88-886) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับชั้น

N = ขนาดของประชากรแต่ละระดับชั้น

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

2. รวบรวมรายชื่อสายงานต่างๆที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท จำนวนทั้งสิ้น 8 สายงาน ดังนี้

| | | |
|------------------------------------|------------|---------|
| 1. สายงานสำนักตรวจสอบภายใน | ประกอบด้วย | 6 ฝ่าย |
| 2. สายงานธุรกิจภาครัฐ | ประกอบด้วย | 4 ฝ่าย |
| 3. สายงานบริหารผลิตภัณฑ์และการตลาด | ประกอบด้วย | 8 ฝ่าย |
| 4. สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ | ประกอบด้วย | 6 ฝ่าย |
| 5. สายงานกลั่นกรองสินเชื่อ | ประกอบด้วย | 12 ฝ่าย |
| 6. สายงานบริหารการเงิน | ประกอบด้วย | 10 ฝ่าย |
| 7. สายงานสนับสนุนธุรกิจ | ประกอบด้วย | 12 ฝ่าย |
| 8. สายงานทรัพยากรบุคคลและองค์กร | ประกอบด้วย | 5 ฝ่าย |

3. เลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการสุ่มจาก 8 สายงาน 63 ฝ่าย ได้จำนวนทั้งสิ้น 8 ฝ่าย จำนวนพนักงานทั้งสิ้น 327 คน รายละเอียดดังนี้

| | | |
|------------------------------------|------------------------------|-------------|
| 1. สายงานสำนักตรวจสอบภายใน | ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ | จำนวน 44 คน |
| 2. สายงานธุรกิจภาครัฐ | ฝ่ายธุรกิจบริการ | จำนวน 39 คน |
| 3. สายงานบริหารผลิตภัณฑ์และการตลาด | ฝ่ายผลิตภัณฑ์ธุรกิจ | จำนวน 42 คน |
| 4. สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ | ฝ่ายบริหารสินทรัพย์รอการขาย | จำนวน 43 คน |
| 5. สายงานกลั่นกรองสินเชื่อ | ฝ่ายพัฒนาระบบปฏิบัติการ | จำนวน 39 คน |
| 6. สายงานบริหารการเงิน | ฝ่ายบริหารโครงการภาครัฐ | จำนวน 38 คน |
| 7. สายงานสนับสนุนธุรกิจ | ฝ่ายวางแผนและงบประมาณ | จำนวน 42 คน |
| 8. สายงานทรัพยากรบุคคลและองค์กร | ฝ่ายวินัยและสวัสดิการ | จำนวน 40 คน |

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1.1 จิตลักษณะเดิม ได้แก่

1.1.1 ความเชื่ออำนาจในตน

1.1.2 เหตุผลเชิงจริยธรรม

1.2 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่

1.2.1 เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

1.2.2 ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

1.3 สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่

1.3.1 การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

1.4 ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่

1.4.1 เพศ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

พนักงานธนาคาร หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานธนาคาร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ และรับผิดชอบงานที่ได้รับหมายมอบจากธนาคารกรุงไทย

นโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง แนวทางการปฏิบัติที่ธนาคารออกมาให้ พนักงานธนาคารปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ได้แก่ ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส, กำหนดช่วงระยะเวลาเปิด - ปิด เครื่องปรับอากาศ , เปิดไฟฟ้าเฉพาะใช้งาน และ ปิดไฟฟ้าทันทีเมื่อเลิกใช้งาน, ปิดไฟโฆษณาไฟส่องป้ายและไฟส่องอาคารหลังเวลา 21.00, ปิดไฟในเวลาพักเที่ยง, ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์หลังการเลิกใช้งาน และถอดปลั๊กออกด้วย, ปิดจอภาพคอมพิวเตอร์ทุกครั้งในเวลาพักเที่ยง, ปรับระบบลิฟต์ให้สามารถหยุดได้ชั้นเว้นชั้น, หลีกเลี่ยงการใช้ลิฟต์ กรณีขึ้นลงเพียงชั้นเดียว ส่งเสริมให้ใช้บันไดแทน, ปิดลิฟต์บางตัวในช่วงเวลาที่มีการใช้งานน้อย

นิยามปฏิบัติการ

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน หมายถึง การที่พนักงานธนาคาร แสดงความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือและสนับสนุน นโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือแสดงออกด้วยการทำตามนโยบายและโครงการรณรงค์ต่างๆ ที่ธนาคารจัดขึ้น ได้แก่ โครงการปลูกจิตสำนึก พนักงานร่วมมือ ประหยัดพลังงาน และนโยบายการประหยัดการใช้ไฟฟ้า เช่น ปิดสวิตช์ไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อเลิกใช้งาน, ดับไฟทุกครั้งที่ออกจากห้องปฏิบัติงานหรือเปิดไฟแสงสว่างเท่าที่จำเป็น, ปิดคอมพิวเตอร์ในเวลาพักเที่ยง, การขึ้นลง 1 ชั้น ให้ใช้บันได และเปิดใช้อุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส

สำหรับการวัดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดจากแนวคิด ลักษณะของการมีส่วนร่วม ของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัทรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล 2546: 15-16; อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff. 1980) ในการสร้างเครื่องมือวัด ซึ่งประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10- 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ลักษณะทางจิตใจอย่างหนึ่งของบุคคลที่เชื่อว่าความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนเอง เป็นสิ่งที่เกิดจากกระทำของตนเอง มีความเชื่อว่าตนสามารถควบคุมผลที่จะเกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองได้เสมอ

ในการวัดความเชื่ออำนาจในตน ผู้วิจัยจะวัดโดยแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของ วรรณะ บรรจง ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ (2546) ที่ได้พัฒนามาจากแบบวัด ของดวงเดือน พันธุมนาวิณ; งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ (2536) เมื่อนำมาพัฒนาแล้วพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง (.84) มีนิยามที่สอดคล้องกับงานของผู้วิจัย และศึกษากลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ เป็นประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ เมื่อเผชิญสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม ในสถานการณ์ที่ผลประโยชน์หลายฝ่ายขัดแย้งกัน เป็นเหตุผลของบุคคลในการตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งเหตุผลและหลักการที่บุคคลใช้นั้นมี 6 ชั้น เรียงลำดับจากชั้นต่ำสุดไปสู่อันดับสูงสุด คือ ชั้นที่หนึ่งการมีเจตนาที่จะหลบหลีกการโดนลงโทษทางกาย ชั้นที่สองคือ การแสวงหารางวัลทางวัตถุ ชั้นที่สามคือเจตนาที่จะทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ชั้นที่สี่คือ เจตนาที่จะเคารพกฎหมาย หลักศาสนา หรือปทัสถานของสังคม เพราะเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ ชั้นที่ห้าคือการเคารพตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ รู้จักละอายใจตนเองเมื่อทำผิด และภาคภูมิใจในตนเองเมื่อทำดี ชั้นที่หกคือ การยึดหลักอุดมคติสากล เช่น ความเสมอภาค ความยุติธรรม เห็นแก่ส่วนรวม มนุษยชาติและมนุษยธรรม

ในการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม จะวัดโดยใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โภศล มีคุณ และ ณรงค์ เทียมเมฆ (2545: 40-45) โดยมีสถานการณ์ 7 เรื่อง แต่ละสถานการณ์มีคำถาม 2 ข้อ จำนวน 14 ข้อ ซึ่งแสดงระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6 ให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อละ 1 ตัวเลือก จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ จาก เห็นด้วยที่สุด (6) ถึง ไม่เห็นด้วยที่สุด (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวม

สูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่

เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การมองเห็นประโยชน์มาก โทษน้อยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความรู้สึกชอบ พอใจ หรือไม่ชอบ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า หรือหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ในการวัดเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาและดัดแปลงขึ้น จากแบบวัดทัศนคติต่อการประหยัดทรัพยากร ของ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 270-271) ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 12 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การที่พนักงานธนาคารแสดงออกถึงความรู้สึก สำนึก ประเมินต่อปัญหาและความรุนแรงด้านพลังงานไฟฟ้าที่เกิดขึ้น

ในการวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า จะวัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาและดัดแปลงขึ้น จากแบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ของ ดุษฎี โยเหลา และประทีป จินฉี (2539: 113-116) และแบบวัดความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม ของ พรพนีย์ บุญประกอบ และจรัล อุ่นฐิติวัฒน์ (2546: 34) ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าสูง ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัว ได้แก่

การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การรับทราบข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากสื่อภายนอกและภายใน ประเภทป้ายโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อจาก Internet

ในการวัดการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จะวัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาและดัดแปลง จากแบบวัดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการประหยัดพลังงาน ของ ลินดา สุวรรณดี (2544: 219-220) ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) และมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าผู้วิจัย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัว ได้แก่

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มตัวแปรเชิงเหตุ 3 กลุ่ม คือ จิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และ สถานการณ์ทางสังคม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีหลัก 3 แนวคิดสำคัญในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคล ประกอบด้วย (1) แนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541: 105) และ (2) ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543: 12) (3) แนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล 2546: 15-16; อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff. 1980)

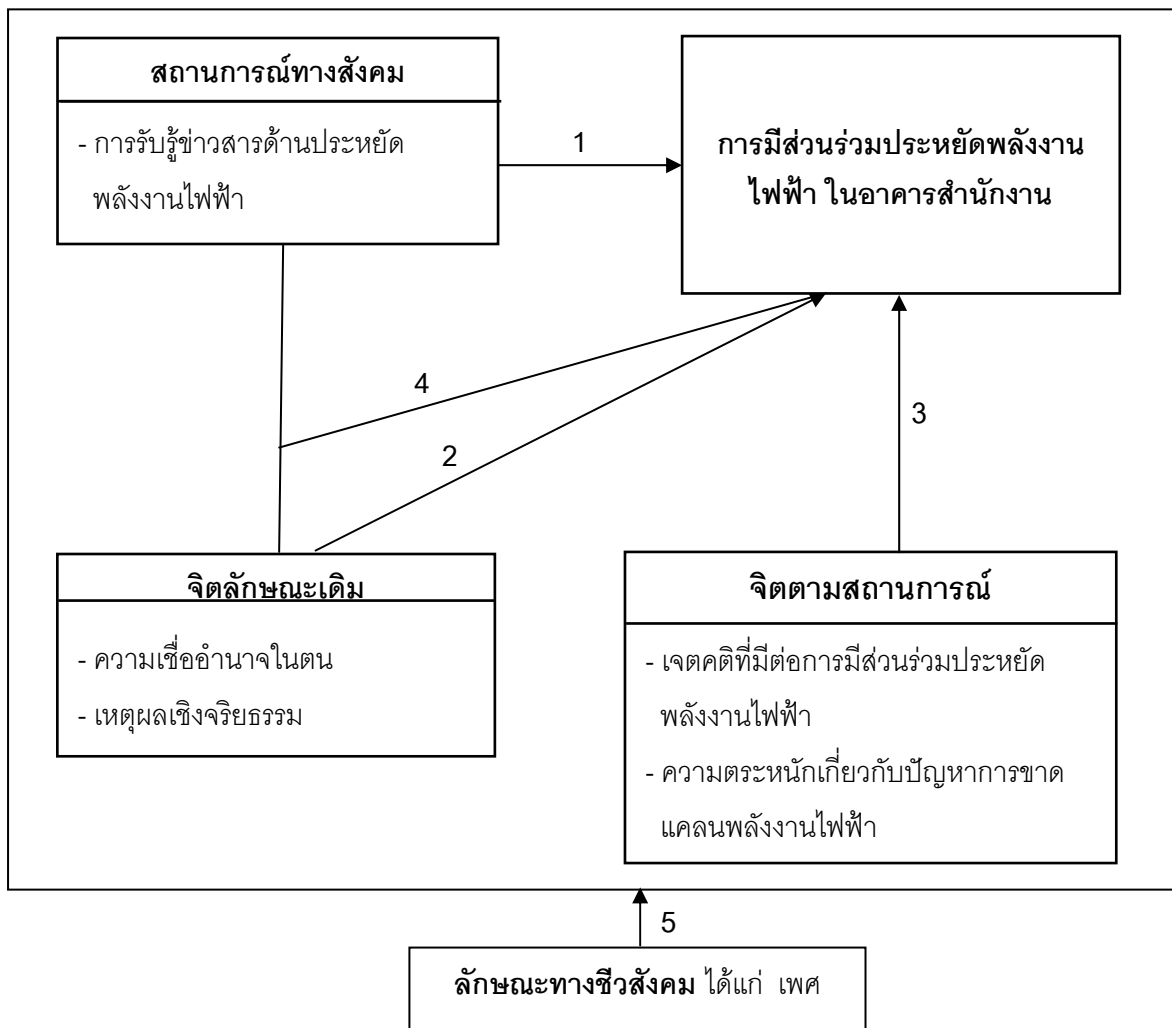
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดตัวแปรเชิงเหตุ ที่จะอธิบายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร โดยรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม กล่าวถึง การศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์ เกิดจากปัจจัย 2 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล อาทิ ลักษณะทางจิตใจ และ (2) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล อาทิ สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม โดยทั่วไปมีแนวการวิเคราะห์จะใช้แนวคิดใดแนวคิดหนึ่งใน 4 แนวคิด คือ (1) แนวคิดที่เน้นจิตลักษณะ (Trait Model) คือเน้นลักษณะภายในตัวบุคคลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม (2) แนวคิดการวิเคราะห์พลวัตทางจิต (Psychodynamic Model) เป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม (3) แนวคิดสถานการณ์นิยม (Situational Model) เป็นแนวคิดที่เน้นถึงอิทธิพลของสถานการณ์ ภายนอกที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม และ (4) แนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวคิดที่เน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ (งามตา วนิชานนท์.2536 :9) ทั้งนี้เป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมโดยปฏิภริยาที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน เนื่องจากปัจจัยภายนอกของบุคคลไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการอธิบายด้วยปัจจัยภายในบุคคลประกอบด้วยกันจึงจะเพียงพอในการอธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลโดยพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากกระทำของกระบวนการต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์หลายทิศทางหรือเป็นผลสะท้อนกลับระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ (Magnusson; & Endler. 1977: 3-4) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามแนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม

(An Interactionism Model of Behavior) เป็นแนวทางเบื้องต้นในการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) จึงเป็นการอธิบายกระบวนการรวมกันระหว่างปัจจัยแทรกซ้อนของบุคคลปัจจัยปฏิกิริยาของบุคคล และสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่บุคคลในโครงสร้างนั้น และเพื่ออธิบายพัฒนาการของพฤติกรรมของบุคคลตลอดจนการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมนั้นด้วย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามแนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (An Interactionism Model of Behavior) เป็นแนวทางเบื้องต้นในการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังอาศัยทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543: 2-3) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรทางจิตที่เกี่ยวข้อง โดยทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมเกิดจากการประมวลผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง มาจากจิตลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ ที่ส่วนรากของต้นไม้อัจฉริยะธรรม คือ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ส่วนจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ส่วนลำต้นของต้นไม้อัจฉริยะธรรม คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจโน้มน้าวใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติ คุณธรรม และค่านิยม ในการวิจัยครั้งนี้จะนำจิตลักษณะบางลักษณะดังกล่าวมาศึกษาในฐานะตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตใจของพนักงานธนาคาร

และผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วม ของ โคเฮน และอัปฮอฟฟ์ (พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล 2546: 15-16; อ้างอิงจากCohen; & Uphoff.1980) เป็นพื้นฐานในการศึกษาการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่ง โคเฮน และอัปฮอฟฟ์ ได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 4 ลักษณะ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล



ภาพประกอบ 1 : ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

- 1 → หมายถึง สถานการณืทางสังคมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
- 2 → หมายถึง จิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
- 3 → หมายถึง จิตตามสถานการณ์ที่ส่งผลกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
- 4 → หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณืทางสังคมกับตัวแปรจิตลักษณะเดิม ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
- 5 → หมายถึง ลักษณะทางชีวสังคมที่ส่งผลกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

2. พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

3. พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

4. ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า สามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

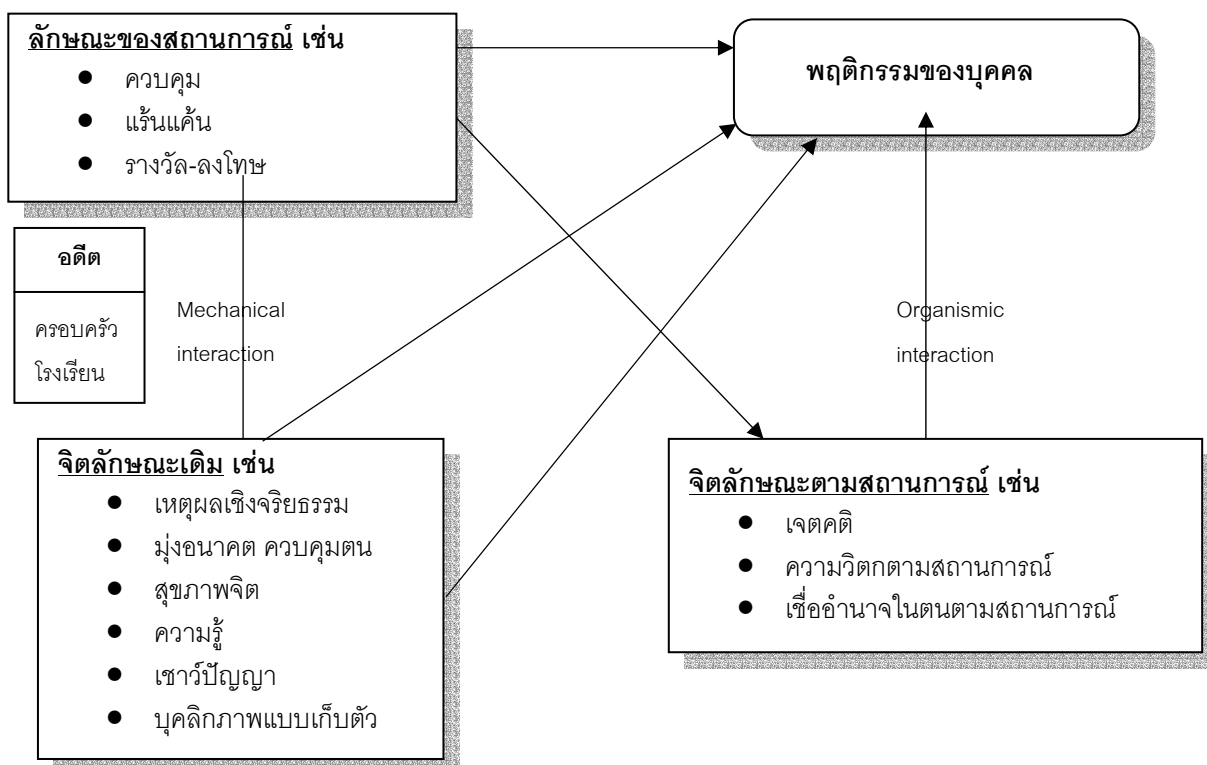
การศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. รูปแบบการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม
2. ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ
3. แนวคิดการมีส่วนร่วม
4. ตัวแปรเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
 - 4.1 จิตลักษณะเดิมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 4.1.1 ความเชื่ออำนาจในตน
 - 4.1.2 เหตุผลเชิงจริยธรรม
 - 4.2 จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 4.2.1 เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 4.2.2 ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า
 - 4.3 ลักษณะสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 4.3.1 การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 4.4 ลักษณะทางชีวสังคม
 - 4.4.1 เพศ

1. รูปแบบการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม : ปฏิสัมพันธ์นิยม

การศึกษสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์ สามารถศึกษาได้จากสาเหตุ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ สาเหตุภายนอกตัวมนุษย์ เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม สภาพภูมิประเทศ เป็นต้น และสาเหตุภายในตัวมนุษย์ เช่น ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ โดยทั่วไปแนวการวิเคราะห์จะใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้เป็นหลัก (1) รูปแบบที่เน้นจิตลักษณะ (Trait model) คือ เน้นลักษณะภายในตัวบุคคล เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ได้แก่ การศึกษานุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งประกอบขึ้นด้วย ลักษณะทางจิตย่อยๆ หลายลักษณะที่คงสภาพอยู่ภายในตัวบุคคล (2) รูปแบบการวิเคราะห์พลวัตทางจิต (Psychodynamic Model) มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมประกอบ

ด้วย อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) โครงสร้างทางจิตทั้งสามด้านนี้ จะมีความขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลาและแสดงออกมาในรูปพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม(3) รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situational Model) มุ่งเน้นว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจแก้ไข ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงได้ โดยอาศัยสถานการณ์แวดล้อมภายนอก เงื่อนไขทางสังคม และสิ่งเร้าต่างๆ ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างๆ กัน และ (4) รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (สาเหตุภายใน) กับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ (สาเหตุภายนอก) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งจัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุม มีการศึกษาใน 2 รูปแบบ รูปแบบหนึ่ง ศึกษา จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบัน หรือเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติร่วมกัน ระหว่างลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ ซึ่งส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของคะแนนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในบุคคล ได้แก่ การวิเคราะห์สถิติแบบ Two-way ANOVA, Three-way ANOVA และรูปแบบที่สอง ศึกษา จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบอินทรีย์ (Organismic Interaction) เป็น การศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลประเภทที่อยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ กล่าวคือเป็นสภาพจิตใจที่มีความไวต่อการแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบัน(งามตา วรินทร์านนท์.2536: 8-9; อ้างอิงจาก Endler; & Magnusson .1977: 950-960) ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 2



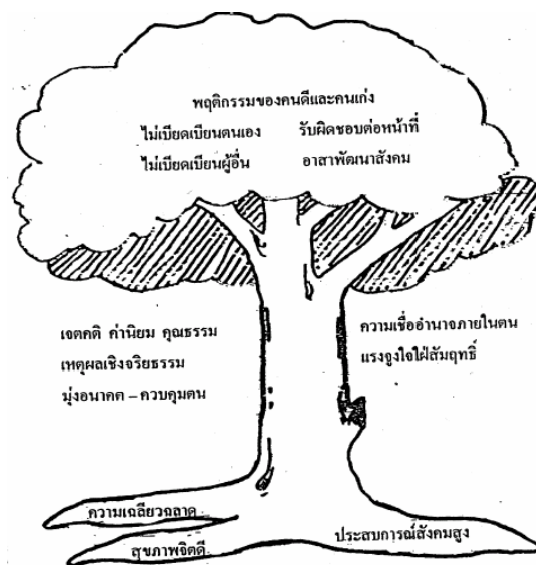
ภาพประกอบ 2 : ตัวอย่างการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบปฏิสัมพันธ์(Interactionism Model)

ที่มา : ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2541). รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรม และการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. หน้า 105-108.

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทฤษฎีวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เป็นแนวทางเบื้องต้นในการประมวลเอกสาร เพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุในการอธิบายและทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคาร โดยแบ่งปัจจัยเชิงเหตุของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) สถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วย การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า 2) จิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม และ 3) จิตตามสถานการณ์ ประกอบด้วย เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และใช้สถิติร่วมกัน ระหว่างตัวแปรแต่ละกลุ่ม เพื่ออธิบายความแปรเปลี่ยนของคะแนนการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

2. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543:12) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาในปัจจุบันที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ดยอาศัยตัวแปรทางจิตเพื่อทำนายพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของมนุษย์ (หรือพฤติกรรมคนดี คนเก่ง) ได้ครอบคลุม จากการรวบรวมและประมวลผลการวิจัยหลายสิบเรื่องจนถึงปัจจุบัน ที่เปรียบเทียบลักษณะทางจิตใจของผู้ที่มีพฤติกรรมอย่างหนึ่งในปริมาณที่ต่าง ๆ กัน ทั้งที่ผู้กระทำพฤติกรรมเหล่านี้อยู่ในสถานการณ์เดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่มีพฤติกรรมการทำได้ในปริมาณต่างกัน เช่น บางคนไม่โกงในการเล่นเกมส์แต่บางคนโกง นิสิตบางคนอาสาไปพัฒนาชนบทแต่นิสิตคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนเดียวกันกลับไม่อาสา วิทยุุ่นชายบางคนทำผิดกฎของโรงเรียนในขณะที่เพื่อนในชั้นเรียนเดียวกับตนไม่ทำผิด ส่วนทางด้านคนเก่งก็มีการศึกษาว่าเกษตรกรบางคนทำไมจึงปลูกมันฝรั่งพันธุ์ดีในขณะที่เพื่อนเกษตรกรในหมู่บ้านเดียวกันยังปลูกพันธุ์เก่า ทำไมชาวชนบทบางคนจึงย้ายถิ่นหนีความยากจนไม่ตั้งตัวใหม่แต่ บางคนไม่ย้ายถิ่นไม่ยอมเปลี่ยนอาชีพ ทำไมเด็กบางคนจึงแปร่งฟังตามวิธีใหม่ที่สอนให้จนพินสัสะอาดขึ้น ในขณะที่เพื่อนที่ครูสอนเช่นเดียวกันแต่กลับไม่ยอมแปร่งพินตามคำแนะนำ เป็นต้น โดยศึกษาวิจัยกับคนไทยอายุ 7-60 ปี จำนวนมากกว่า 5,000 คน ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่ปรากฏทั่วไปในประเทศไทยมารวม 30 ปี แล้วเสนอในรูปของแผนภูมิต้นไม้อ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุปัจจัยทางจิตใจอะไรบ้าง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน.2543: 12) ดังแสดงเป็น ภาพประกอบ 3 ดังนี้



ภาพประกอบ 3 : แผนภูมิแสดงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้ถูกแสดงอยู่ในรูปของแผนภูมิต้นไม้ โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญทั้งหมด 3 ส่วน อันได้แก่ ส่วนที่ 1 : ดอกและผลของต้นไม้ หมายถึง พฤติกรรมคนดีและคนเก่งจะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่น่าปรารถนาในปริมาณมาก พฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาในปริมาณน้อย เช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมอาสาพัฒนาชนบท พฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็ง พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนัน ตลอดจนพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี เป็นต้น ส่วนที่ 2 : ลำต้นของต้นไม้ ซึ่งเป็นสาเหตุของดอกและผล ประกอบด้วย จิตลักษณะ 5 ประการ คือ 1) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง เห็นความสำคัญของอนาคต มีการวางเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว รู้จักบังคับตนให้อดได้รอได้ 2) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง เชื่อว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว เชื่อว่าผลดีและผลเสียที่เกิดกับตนนั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการกระทำของตนเอง ทั้งในปัจจุบันและในอดีต 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง มุมนะบากบันฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อทำความดี และทำงานอย่างขยันขันแข็งตามเป้าหมายที่วางไว้ 4) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เป็นผู้ที่เห็นแก่ตัวน้อยแต่เห็นแก่ผู้อื่น เห็นแก่ส่วนรวม และเห็นแก่หลักการหรืออุดมคติมากกว่า 5) เจตคติ คุณธรรมหรือค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์นั้น เช่น เจตคติที่ดีต่อคุณธรรม หมายถึง เป็นผู้ที่มีคุณธรรมต่างๆ เห็นประโยชน์ของความดีงามต่างๆ และเห็นโทษของความชั่ว โดยจิตลักษณะหรือจิตลักษณะทั้ง 5 จะเจริญสมบูรณ์ได้ก็เกิดจากปัจจัยพื้นฐาน 3 ประการในส่วนที่ 3 เป็นสำคัญ และส่วนที่ 3 : ส่วนรากของต้นไม้ ประกอบด้วย 1) สติปัญญา หมายถึง เป็นผู้ที่มีความฉลาดคิดได้หลายแง่มุมและคิดได้ในเชิงรูปธรรมและนามธรรมอย่างลึกซึ้ง 2) สุขภาพจิต หมายถึง อารมณ์ผ่องใส วิตกกังวลน้อยหรือเหมาะสมกับ

เหตุการณ์ รู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ 3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง วัฒนธรรมชาติของมนุษย์และสังคมอย่างถูกต้องกว้างไกล รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยปัจจัยทั้ง 3 ในส่วนรากจะเจริญสมบูรณ์ได้ก็เนื่องจากการได้รับดิน ปุ๋ย น้ำ อากาศ และเผ่าพันธุ์ที่เหมาะสม ซึ่งก็คือกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ที่ได้รับจากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อนศาสนาและสื่อมวลชน เป็นต้น หากเปรียบเทียบว่าบุคคลได้รับดิน น้ำ ปุ๋ย อากาศที่เหมาะสม ก็จะทำให้จิตลักษณะหรือจิตลักษณะที่ลำต้นและรากเจริญสมบูรณ์ บุคคลก็จะมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาเมื่อสถานการณ์อำนวย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2543 : 12)

เมื่อศึกษาจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมามีเหตุผลที่อธิบายได้ว่า จิตลักษณะเป็นตัวทำนายพฤติกรรม โดยมีใช้จิตลักษณะใดจิตลักษณะหนึ่งเท่านั้น จะต้องมียุติลักษณะร่วมกันสำหรับการศึกษาวิจัยงานในสังคมไทย จิตลักษณะที่ปรากฏในทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมน่าจะมีความเหมาะสมที่สุด ประกอบกับจากทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมนั้น กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของพนักงานธนาคารถือเป็นพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งทั้งในด้านพฤติกรรมการทำงาน ละเอียด และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อมีส่วนร่วม ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะจิตลักษณะเดิมบางประการ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจใจตน (เช่น งานวิจัยของ อารมย์ สนานนท์ (2544); สุวานันต์ เปี้ยศิริ (2545); ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546); และ พรรณี บุญประกอบ; และจรัล อุ่นจิตติวัฒน์ (2546)) และเหตุผลเชิงจริยธรรม (เช่น งานวิจัยของ อารมย์ สนานนท์ (2544); นิภาพร โชติสุดเสน่ห์ (2545); และ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546)) ร่วมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (เช่น งานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2544); อารมย์ สนานนท์ (2544); วรรณะ บรรจง (2546); และ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546)) และลักษณะสถานการณ์บางประการ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (เช่น งานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2544); นิภาพร โชติสุดเสน่ห์ (2545); วรรณะ บรรจง (2546); และ วิวัฒน์ โชตนะพันธ์ (2547) ซึ่งเป็นสาเหตุของพฤติกรรมตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมน่าจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมในลักษณะของจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะสถานการณ์ เป็นหลักในการศึกษาและกำหนดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นสำคัญ เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวสามารถบ่งชี้ถึงการพฤติกรรมมนุษย์ได้อย่างครอบคลุม

3. แนวคิดการมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเห็นทั่วไป ในองค์กรหรือสถาบันต่างๆ ที่มีกิจกรรม และต้องการที่นำสู่ความสำเร็จ โดยบุคคลจะต้องให้ความร่วมมือกัน มีการติดต่อประสานงาน มีการช่วยเหลือกัน ให้การสนับสนุน ระดมความคิด นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังมีความหมายที่กว้างขวาง โดยมีนักวิชาการ และนักวิจัยหลายท่านซึ่งให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้มากมาย เช่น

วาด หนูมา (2540: 20) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วม คือ การที่สมาชิกของหน่วยงานนั้นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานของตนเอง ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ระหว่างสมาชิกกับองค์กร ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า งานจะสำเร็จได้ด้วยการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือแห่งการดำรงชีวิตในสังคมเดียวกัน สมาชิกควรจะมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) การรับรู้ด้านข่าวสาร (2) การแสดงความคิดเห็น (3) การตัดสินใจ (4) การวางแผนและดำเนินการ (5) การประเมินผล (6) ความรับผิดชอบ และ (7) การรับผลประโยชน์

ศิริรัตน์ รัตนพันธุ์ (2543: 41) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยตั้งใจ โดยการกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะ และเหมาะสม กับทั้งการกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่า เชื่อถือไว้ใจได้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547: 4) ได้สรุปความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้ามาร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องตั้งแต่นั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ชัยวรรณ สมศรีรัตน์ (2548: 9) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกระดับ โดยเกี่ยวข้องกับการแสดงความรู้สึกการเป็นเจ้าของ การแสดงความรู้สึกนึกคิด และการร่วมแสดงออกถึงความคิดเห็น ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมการรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล และขึ้นอยู่กับยุคสมัยอีกด้วย

เดวิด และนิวสตรอม (Devis; & Newstrom.1989: 232) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จ ซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบ

ต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility)

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม จึงหมายถึง การที่บุคคลร่วมแสดงออกถึงความคิด ร่วมตัดสินใจ ให้ความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือในกิจกรรมนั้น

3.2 ระดับการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547: 17-18) ได้กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไป โดยหลักการระดับการมีส่วนร่วม ขึ้นอยู่กับว่าจะมีส่วนร่วมในเรื่องประเภทใด หรือขั้นตอนใด แต่หลักใหญ่ อาจแบ่งเป็น 5 ระดับ อย่างกว้างๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชน ของตน เช่น การให้ข้อมูลการเจ็บป่วยของตนแก่แพทย์ (แต่แพทย์ต้องรับฟังด้วย) ถ้าไม่ร่วมให้ข้อมูลที่เป็นจริง หรือแพทย์ไม่ฟังจริงก็อาจรักษาไม่ได้ผลดี

2. การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล-ข่าวสาร เช่นการร่วมรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์เพื่อจะเป็นแนวทางตัดสินใจให้ดีขึ้น เพราะสิ่งที่แพทย์รู้เกี่ยวกับตนนั้น ตนเองอาจไม่รู้

3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (co-decision) โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้-ส่วนเสียด้วย โดยแบ่งเป็น 3 กรณี แล้วแต่กิจกรรมนั้นตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

- ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มทำ โครงการจะตัดสินใจว่าโครงการควรทำขนาดใด ทำกิจกรรมอะไรบ้าง เป็นต้น ผู้อื่นมีส่วนร่วมด้วยน้อย

- ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ เช่น เมื่อเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน และจะตัดสินใจว่าจะเริ่มโครงการนั้นหรือไม่

- ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ เช่น เมื่อเป็นผู้รับประโยชน์จากน้ำที่ได้รับจากอ่างเก็บน้ำ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ควรเป็นผู้มีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินการ เช่น ร่วมสร้างถนนในชนบท

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ ไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่นๆ

จากระดับการมีส่วนร่วมที่กล่าวมา อาจสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลอาจอยู่ในระดับหนึ่งหรือหลายระดับ แต่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าจะมีส่วนร่วมในเรื่องประเภทใด หรือขั้นตอนใด

3.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล. 2546: 15-16; อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff.1980) ได้แบ่งลักษณะของ การมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจในระยะแรกเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการ โดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การร่วมในการบริหารหรือการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ในทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

โดยสรุป ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การร่วมมือ การร่วมตัดสินใจ การร่วมกิจกรรม วางแผน และการติดตามประเมินผลที่ได้ร่วมลงมือทำ ในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่จัดทำขึ้น

จากลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวัดการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เพียงลักษณะเดียว คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน หมายถึง การที่พนักงานธนาคาร แสดงความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือและสนับสนุน นโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือแสดงออกด้วยการทำตามนโยบายและโครงการรณรงค์ต่างๆ ที่ธนาคารจัดขึ้น ได้แก่ โครงการปลูกจิตสำนึก พนักงานร่วมใจ ประหยัดพลังงาน และนโยบายการประหยัดการใช้ไฟฟ้า เช่น ปิดสวิตซ์ไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อเลิกใช้งาน, ดับไฟทุกครั้งที่ออกจากห้องปฏิบัติงานหรือเปิดไฟแสงสว่างเท่าที่จำเป็น, ปิดคอมพิวเตอร์ในเวลาพักเที่ยง, การขึ้นลง 1 ชั้น ให้ใช้บันได และเปิดใช้อุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส

สำหรับการวัดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดจากแนวคิด ลักษณะของการมีส่วนร่วม ของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล. 2546: 15-16; อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff .1980) ซึ่งได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 แบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากนโยบายของธนาคารลักษณะของการมีส่วนร่วม ข้อ 1), 3), และข้อ 4) นโยบายของธนาคารยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากปัจจุบันธนาคารได้เน้นให้พนักงานธนาคารมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายที่ธนาคารกำหนด เช่น หลีกเลี่ยงการใช้ลิฟต์กรณีขึ้นลงเพียงชั้นเดียว ส่งเสริมให้ใช้บันไดแทน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเลือกเน้นนิยามเฉพาะลักษณะ ข้อ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เพียงลักษณะเดียว ซึ่งตรงกับงานของผู้วิจัยถึงลักษณะดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้ลักษณะของการมีส่วนร่วม ข้อ 2) การมี

ส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เพียงลักษณะเดียว ในการสร้างเครื่องวัด ซึ่งประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4. ตัวแปรเชิงเหตุที่เกี่ยวเนื่องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

4.1 จิตลักษณะเดิมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

4.1.1 ความเชื่ออำนาจในตนที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะของบุคคลในลักษณะรวม หรืออาจจะเป็นลักษณะเฉพาะเรื่องเจาะจงลงไป เป็นความเชื่อที่สามารถทำนายพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543)

ความเชื่ออำนาจในตน มีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ว่า การคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต เกิดจากมีตัวเสริมแรงมาทำให้เชื่อว่าผลจากการกระทำหรือเหตุการณ์ในอนาคต จะเป็นเช่นเดียวกันกับกระบวนการหรือเหตุการณ์อื่นๆ จนกลายเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของบุคคลนั้น ก่อให้เกิดความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน นอกจากนี้ผลตอบแทนในแต่ละครั้งอาจทำให้ความคาดหวังในครั้งต่อไปสูงขึ้นหรือต่ำลงอีกด้วย (Rotter. 1966) ดังนั้น รอตเตอร์ผู้บุกเบิกแนวความคิดนี้จึงเชื่อว่า เราสามารถแบ่งกลุ่มบุคคลได้ 2 ประเภท ตามความรอบรู้และความคาดหวังของเขา คือ (1) บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน (believe in external locus of control) เป็นบุคคลที่มีความเชื่อหรือรับรู้ว่าการเกิดเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เกิดจากโชคชะตา ความบังเอิญหรืออำนาจของผู้อื่น ซึ่งเป็นอิทธิพลของอำนาจภายนอกที่ตนควบคุมไม่ได้ (2) บุคคลที่เชื่ออำนาจภายในตน (believe in internal locus of control) เป็นบุคคลที่มีความเชื่อหรือรับรู้ว่าการเกิดเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่ตนเกี่ยวข้อง เกิดจากทักษะและความสามารถของตน

ความหมายความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่อในอำนาจตนเป็นผลจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือร้ายก็ตาม เชื่อถ้ากระทำดีก็ได้รับผลดี กระทำชั่วก็ได้รับผลร้ายตอบแทน และตนเองสามารถทำนายผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้

รอตเตอร์ (Rotter. 1966: 1) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจในตน (Belief in internal locus of control) ว่าเป็นความเชื่อหรือการรับรู้ว่าการเกิดเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นผลจากการกระทำความสามารถของตนตั้งแต่อดีตและในปัจจุบัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536: 38) ได้ให้ความหมาย หมายถึง ปริมาณความตระหนักว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองแทบทั้งสิ้น ตรงกันข้ามกับผู้ที่เชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งเป็นผู้คิดว่าสิ่งที่เกิดกับตนนั้นขึ้นอยู่กับโชคชะตา เคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง

จากความหมายดังกล่าว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ลักษณะทางจิตใจอย่างหนึ่งของบุคคลที่เชื่อว่า ความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนเอง เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำของตนเอง มีความเชื่อว่าตนสามารถควบคุมผลที่จะเกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองได้เสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ดังนี้

อารมณีย์ สนานนท์ (2544: 90) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า ของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสถาบันราชภัฏ จำนวน 2,645 คน ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.7598 พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์กับต่อพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมการประหยัดเวลา โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 6 ตัว ทางด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมการประหยัดเวลาได้ ร้อยละ 46.2 ตามลำดับ

สุนันดร เปี้ยศิริ (2545: 204-220) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 701 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดในเขตเมือง ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิชานนท์ และคณะ (2536) ในเรื่องลักษณะทางจิต และพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน มีข้อคำถาม 15 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.83 พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สอง โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 3 ตัว ทางด้านจิตลักษณะ สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้พลังงานส่วนตัวในกลุ่มรวม พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของครอบครัวในกลุ่มร่วม และพฤติกรรมใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมในกลุ่มรวมได้ ร้อยละ 30.4, 26.4 และ 26.4 ตามลำดับ

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 241) ได้ศึกษา ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติราชการของสถาบันราชภัฏ จำนวน 24 แห่ง จำนวน 1,294 คน ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ที่แก้ไขและดัดแปลงจากแบบวัด เรื่องลักษณะทางจิต และพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรในภาพรวม พฤติกรรมประหยัดเวลา และพฤติกรรมประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .12, .11 และ .10 เรียงตามลำดับ

พรณี บุญประกอบ และจรัล อุ่นจิตติวัฒน์ (2546: 34) ได้ศึกษา ลักษณะทางจิตสังคมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 412 คน ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ที่ดัดแปลงจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของ ทศนา ทองภักดี (2529) มีข้อคำถาม 17 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า พนักงานธนาคารที่ความเชื่ออำนาจในตนสูงนั้นน่าจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน และคาดว่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบายและทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การวัดความเชื่ออำนาจในตนที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ในการวัดความเชื่ออำนาจในตน ผู้วิจัยจะวัดโดยแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของ วรรณะ บรรจง ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ (2546) ที่ได้พัฒนามาจากแบบวัด ของดวงเดือน พันธุมนาวิน; งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) เมื่อนำมาพัฒนาแล้วพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง (.84) มีนิยามที่สอดคล้องกับงานของผู้วิจัย และศึกษากลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ เป็นประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4.1.2 เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ความหมายเหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะที่สำคัญมาก และพบว่าเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่างๆ หลายพฤติกรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2524: 6) ได้ให้ความหมายของ เหตุผลเชิงจริยธรรมว่า หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่กระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องต้นหลังการกระทำพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล โดยที่บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกัน มีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างกันได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2531: 61-62 ; 2543: 174) ได้ให้ความหมายของ เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ ของหลายฝ่าย เช่น ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ของผู้อื่น ความขัดแย้งระหว่างการช่วยเหลือเพื่อนฝูงกับการเคารพกฎเกณฑ์ ตลอดจนการขัดแย้งระหว่างการทำตามระเบียบกับการยึดหลักคุณธรรม หรืออุดมคติบางประการ สถานการณ์ขัดแย้งเช่นนี้จึงเป็นสถานการณ์ทางจริยธรรม เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลจึงจัดเป็นลักษณะทางจิตอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรม การทำดีละเว้นชั่ว และการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมของบุคคล ซึ่งจะเป็นการพัฒนาไปเองตามธรรมชาติเมื่อบุคคลอายุมากขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้น ก็จะมีพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นด้วย

โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2545: 65-66) ได้ให้ความหมาย เหตุผลเชิงผลจริยธรรม หมายถึง เจตนาหรือความคิดเชิงหลักการ ซึ่งบุคคลใช้เพื่อการตัดสินใจเลือกที่กระทำหรือไม่กระทำเมื่อเผชิญสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม อันเป็นสถานการณ์ที่ผลประโยชน์หลายฝ่ายขัดแย้งกัน เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์หรือโทษต่อตนเอง เกี่ยวข้องกับประโยชน์หรือโทษต่อผู้อื่น เจตนาหรือหลักการที่บุคคลใช้นั้นมี 6 ประเภท เรียงลำดับจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด คือ ขั้นที่หนึ่งการมีเจตนาที่จะหลบหลีกการโดนลงโทษทางกาย ขั้นที่สองคือ การแสวงหารางวัลทางวัตถุ ขั้นที่สามคือ เจตนาที่จะทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ขั้นที่สี่คือเจตนาที่จะเคารพกฎหมาย หลักศาสนา หรือปทัสถานของสังคม เพราะเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ ขั้นที่ห้าคือการเคารพตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ รู้จัก

ละอายใจตนเองเมื่อทำผิด และภาคภูมิใจในตนเองเมื่อทำดี ขั้นที่หกคือ การยึดหลักอุดมคติสากล เช่น ความเสมอภาค ความยุติธรรม เห็นแก่ส่วนรวม มนุษยชาติและมนุษยธรรม

ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543: 174-175 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1964,1976. Review of Child Development Research, Moral Development and Behavior : Theory ,Research,and Social Issues.) กล่าวถึงกฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำอันขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญาอายุและวุฒิภาวะของบุคคล ซึ่งจะมีพัฒนาการเป็นขั้นๆ จากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงกว่า ไม่มีการย้อนกลับและข้ามขั้นหรือเร่งขั้นแต่อย่างไร และจริยธรรมในแต่ละขั้นจะเป็นผลของการคิดไตร่ตรองซึ่งเกิดจากข้อมูลส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆและอีกส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมที่บุคคลได้รับ ตลอดจนการที่บุคคลจัดระบบความคิดอย่างเป็นระบบ เกิดเป็นโครงสร้างทางความคิดใหม่ที่แตกต่างไปจากจริยธรรมเดิมที่มีอยู่ในเรื่องของคุณภาพ โดยแบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับประกอบด้วยขั้นย่อยๆ 2 ขั้น รวมเป็น 6 ขั้น ตามลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล

| ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม | ระดับของจริยธรรม |
|---|-------------------------------------|
| ขั้น 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2-7 ปี) | 1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี) |
| ขั้น 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี) | |
| ขั้น 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี) | 2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี) |
| ขั้น 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13-16 ปี) | |
| ขั้น 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปี ขึ้นไป) | 3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปี ขึ้นไป) |
| ขั้น 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่) | |

ภาพประกอบ 4 แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ที่มา : ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น*. หน้า 30.

เนื่องจากในงานวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการประมวลรายละเอียดของเหตุผลเชิงจริยธรรมเน้นไปที่ ขั้นที่ 5 และ 6 ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 3 เรียกว่าระดับจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) ในระดับนี้ การตัดสินใจเลือกทำหรือไม่ทำของบุคคลขึ้นอยู่กับการใช้สติปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรอง และใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองต่อสังคมมากที่สุด โดยไม่ยึดถือกฎเกณฑ์ตามที่มีอำนาจหรือผู้มีอิทธิพลกำหนด และไม่ต้องการเลียนแบบค่านิยมของกลุ่มคนในสังคม บุคคลที่มีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีอายุ 16 ปี ขึ้นไป แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

(5) ชั้นหลักการทำตามพันธะทางสังคม คือ บุคคลจะทำการสิ่งที่ถูกต้องดีงามเพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคม บุคคลจะมีเหตุผลต่อการกระทำของตนเอง และเห็นความสำคัญของคนส่วนใหญ่ในสังคม สนใจความคิดเห็นและคุณค่าของผู้อื่น

(6) ชั้นหลักการทำตามอุดมคติสากล ในระดับนี้ถือว่าเป็นระดับของการบรรลุวุฒิภาวะทางจริยธรรม บุคคลจะทำการสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมโดยการกำหนดและการตัดสินใจด้วยความคิด คุณธรรม การยึดถือประโยชน์ต่อส่วนรวม สามารถคิดหรือกระทำการต่างๆ ในแนวทางของตนเอง ที่สอดคล้องกับหลักอุดมคติ ตามหลักเหตุผลอันเป็นหลักสากลที่เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งหลักดังกล่าวก็คือหลักการของความมีมนุษยธรรม ความยุติธรรม และการเคารพต่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นการกระทำความดีเพื่อผดุงไว้ซึ่งความดีนั่นเอง ในทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมนั้นถือว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน . 2540: 77-79)

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ เมื่อเผชิญสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม ในสถานการณ์ที่ผลประโยชน์หลายฝ่ายขัดแย้งกัน เป็นเหตุผลของบุคคลในการตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งเหตุผลและหลักการที่บุคคลใช้นั้นมี 6 ชั้น เรียงลำดับจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด คือ ชั้นที่หนึ่งการมีเจตนาที่จะหลบหลีกการโดนลงโทษทางกาย ชั้นที่สองคือ การแสวงหารางวัลทางวัตถุ ชั้นที่สามคือเจตนาที่จะทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ชั้นที่สี่คือ เจตนาที่จะเคารพกฎหมาย หลักศาสนา หรือปทัสสถานของสังคม เพราะเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ ชั้นที่ห้าคือการเคารพตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ รู้จักละอายใจตนเองเมื่อทำผิด และภาคภูมิใจในตนเองเมื่อทำดี ชั้นที่หกคือ การยึดหลักอุดมคติสากล เช่น ความเสมอภาค ความยุติธรรม เห็นแก่ส่วนรวม มนุษยชาติและมนุษยธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ดังนี้

อารมณีสณานนท์ (2544: 11) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า ของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสถาบันราชภัฏ จำนวน 2,645 คน ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8141 พบว่า พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของนักศึกษาได้ถึงร้อยละ 59.70

นิภาพร โชติสุดเสนต์ (2545: 11-12) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ประเภทจำกัดรับนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง จำนวน 400 คน ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โกศล มีคุณ (2541) มีข้อคำถาม 24 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .85 พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรม และตัวแปรจิตเดิมอีก 3 ตัว ร่วมกันสามารถทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวได้ร้อยละ 26.8

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 241) ได้ศึกษา ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติราชการของสถาบันราชภัฏ จำนวน 24 แห่ง จำนวน 1,294 คน ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ที่แก้ไขและดัดแปลงจากแบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โกศล มีคุณ (2545) ที่ได้พัฒนาขึ้นในปี 2540 จำนวน 14 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรในภาพรวม พฤติกรรมประหยัดเวลา และพฤติกรรมประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการประหยัดเวลาได้ร้อยละ 44 ทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงานได้ร้อยละ 44 และทำนายพฤติกรรมการประหยัดในการใช้จ่ายได้ร้อยละ 40

จากงานแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรทางจิตลักษณะเดิม ด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่า เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน และพฤติกรรมสำคัญหลายพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมการทำความสะอาดความชื้น พฤติกรรมการประหยัดในการใช้จ่าย พฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุ พฤติกรรมการประหยัดเวลา และพฤติกรรมจริยธรรมทั่วไป การวิจัยนี้จึงคาดว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม จะเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบายและทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โกศล มีคุณ และ ฌรงค์ เทียมเมฆ (2545) กับทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีทั้งนำมาทั้งต้นฉบับและนำมาดัดแปลง เนื่องแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โกศล มีคุณ และ ฌรงค์ เทียมเมฆ ได้ถูกนำไปใช้วัดเหตุผลเชิงจริยธรรมในหลายงานวิจัยและอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เป็นแบบวัดซึ่งมีคุณภาพสูง ทั้งมีนิยามที่สอดคล้องกับงานของผู้วิจัย และเป็นกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่เหมือนกัน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะวัดโดยใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของ โกศล มีคุณ และ ฌรงค์ เทียมเมฆ (2545: 40-45) ศึกษาผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ โดยมีสถานการณ์ 7 เรื่อง แต่ละสถานการณ์มีคำถาม 2 ข้อ จำนวน 14 ข้อ ซึ่งแสดงระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 ให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อละ 1 ตัวเลือก จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ จาก เห็นด้วยที่สุด (6) ถึง ไม่เห็นด้วยที่สุด (1)

4.2 จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

4.2.1 เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ความหมายของเจตคติ

งามตา วนิทานนท์ (2535: 215) กล่าวว่าเจตคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลเกิดจากการคิดเชิงประเมินค่า เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทำนองประโยชน์หรือโทษ ทำให้เกิดความโน้มเอียงไปในทางชอบหรือไม่ชอบ เจตคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ความรู้เชิงประเมินค่า ความรู้สึกที่จะกระทำ และความพร้อมที่จะกระทำ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2534: 5-9) ได้สรุปว่าเจตคติในการทำงานหมายถึง ลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่รับรู้ลักษณะอาชีพ รู้ถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดีข้อจำกัด ในการทำงาน มีความสนใจ พอใจ มีความทะเยอทะยาน ทำงานหนักและเสี่ยงต่อการลงทุน ที่มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541: 366) กล่าวว่า เจตคติเป็นอัชฌาศัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของหรือความคิด เจตคติอาจเป็นทางบวก หรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติทางลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 54) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางที่ดีหรือไม่ดี

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ระดับของความรู้สึก หรือความคิดเห็น ความเชื่อ หรืออารมณ์ซึ่งเป็นสภาพทางจิตใจ และยังเป็นแนวโน้ม ในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเป็นผลมาจากประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นที่อาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งนั้น

องค์ประกอบของเจตคติ

แมคไกวร์ (วิรัตน์ ปานศิลา.2542: 7; อ้างอิงจาก Shaver. 168-170; McGuire. 1969 :155-156) คือ

1. ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งนั้นว่าดีมีประโยชน์หรือเลวมีโทษมากน้อยเพียงใด

2. ความรู้สึกพอใจ (Effective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ด้วย

3. การมุ่งกระทำ (Behavioral Intention Component) หมายถึง ความโน้มเอียงหรือความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 ด้าน ต่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน โดยองค์ประกอบแรก คือ ความรู้เชิงประเมินค่า เป็นพื้นฐานของเจตคติเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สอง คือ ความรู้สึกของบุคคล และความรู้สึกจะมีผลกระทบต่อการแสดงออกหรือเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งก็คือองค์ประกอบที่สามนั่นเอง

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ เจตคติต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การมองเห็นประโยชน์มาก โทษน้อยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความรู้สึกชอบ พอใจ หรือไม่ชอบ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า หรือหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ดังนี้

ลินดา สุวรรณดี (2544: 144, 147) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน

มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน ใช้แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 15 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.74 พบว่าในกลุ่มรวมทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สอง ของพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ร้อยละ 36%

อารมณีย์ สนานนท์ (2544: 90) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า ของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสถาบันราชภัฏ จำนวน 2,645 คน ใช้แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 15 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.7958 พบว่า ในกลุ่มรวมทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากรเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่หนึ่งของพฤติกรรมประหยัดพลังงานและวัสดุ โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 5 ตัว ทางด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมประหยัดพลังงานและวัสดุ ได้ร้อยละ 46.6 และพบว่าในกลุ่มรวม ทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สาม ของพฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่าย โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 6 ตัว ทางด้านจิตลักษณะและสถานการณ์สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่ายได้ ร้อยละ 36.8 และยังพบอีกว่า ในกลุ่มรวมทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากรเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สี่ของพฤติกรรมประหยัดเวลา โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 6 ตัว ทางด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมประหยัดเวลาได้ ร้อยละ 46.2

วรรณะ บรรจง (2546: 79) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในเขตภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 985 คน ใช้แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 15 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.77 พบว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูได้ 29% ในกลุ่มร่วม

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 101-104) ได้ศึกษา ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติราชการของสถาบันราชภัฏ จำนวน 24 แห่ง จำนวน 1,294 คน ใช้แบบวัดทัศนคติต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 พบว่า ทัศนคติทำนายพฤติกรรมประหยัดทรัพยากร 3 แปร คือ 1) พฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่าย ในกลุ่มรวมทัศนคติต่อการประหยัดทรัพยากรเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สาม โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 8 ตัว ทางด้านจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40.0 2) พฤติกรรมประหยัดเวลา ในกลุ่มร่วม

ทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่หนึ่ง โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 8 ตัว ทางด้านจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม สามารถทำนายความแปรปรวน พฤติกรรมประหยัดเวลาได้ ร้อยละ 44.0 3) พฤติกรรมประหยัดวัสดุและพลังงาน ในกลุ่มรวม ทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่หนึ่ง โดยร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 8 ตัว ทางด้านจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ สามารถทำนายความแปรปรวน พฤติกรรมประหยัดวัสดุและพลังงานได้ ร้อยละ 44.0

จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า เจตคติเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบายและทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การวัดเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

การวัดเจตคติ ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะสร้างเครื่องมือวัดขึ้นเอง ดังนั้น ในการวัดเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบวัดทัศนคติต่อการประหยัดทรัพยากร ของชวชนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 270-271) ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร ของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ มาใช้เนื่องจาก มีนิยามสอดคล้องกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยผู้ใหญ่ มีความเชื่อมั่นสูง และมีมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยผู้วิจัยจะนำมาดัดแปลงเพื่อให้สอดคล้องตรงกับงานวิจัย ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 12 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4.2.2 ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ความหมายของความตระหนัก

ประสาท อิศรปริดา (2523: 177) ได้กล่าวถึงความตระหนักเป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective Domain) ซึ่งคล้ายความรู้ ความตระหนักเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของความรู้ ความคิด ปัจจัยด้านความรู้สึกหรืออารมณ์นั้นจะมีความสัมพันธ์ กับปัจจัยด้านความรู้ ความคิดเสมอ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523: 13) ได้กล่าวถึงความหมายของความตระหนักไว้ว่า เป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดทางด้านความรู้ แต่ความตระหนักนั้นไม่ได้เกี่ยวกับความจำหรือความระลึกได้ “ความตระหนัก” หมายถึง ความสามารถนึกคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสภาวะของจิตใจ

วินัย บำรุงกิจ (กุลวดี ราชภัคดี 2545: 37; อ้างอิงจาก วินัย บำรุงกิจ.2535) ได้ให้ความหมายของความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลเกิดความรู้สึกหรือสำนึกบางสิ่งบางอย่างของเหตุการณ์หรือประสบการณ์เป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับตนเองได้

กูต (Good.1973: 54) ได้ให้ความหมายของความตระหนักว่า ความตระหนัก คือ การกระทำที่แสดงถึง จำได้ การมีความรู้ มีความสำนึก

จากความหมายที่กล่าวมา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การที่พนักงานธนาคารแสดงออกถึงความรู้สึกลำบาก ประเมินต่อปัญหาและความรุนแรงด้านพลังงานไฟฟ้าที่เกิดขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ดังนี้

ดุชฎี โยเหลา และประทีป จินฉิ่ง (2539: 51) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 1,148 คน ใช้แบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 1 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ พบว่า ตัวแปรความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำมีอิทธิพลต่อความตั้งใจจะอนุรักษ์น้ำ และความตั้งใจจะอนุรักษ์น้ำส่งผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณี บุญประกอบ และจรัล อุ่นจิตวิวัฒน์ (2546: 34) ได้ศึกษา ลักษณะทางจิตสังคมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 412 คน ใช้แบบวัดความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 20 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.86 พบว่า ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า จะเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบายและทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

การวัดความตระหนัก ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะสร้างเครื่องมือวัดขึ้นเอง ดังนั้น ในการวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ของ ดุชฎี โยเหลา และประทีป จินฉิ่ง (2539: 118) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย และแบบวัดความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม ของ

พรรณี บุญประกอบ และจรัล อุ่นฐิติวัฒน์ (2546: 34) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย นำมาใช้เนื่องจากทั้ง 2 งานวิจัย มีนิยามสอดคล้องกันกับงานของผู้วิจัย เครื่องมือมีความเชื่อมั่นสูง โดยผู้วิจัยจะนำมาดัดแปลงให้สอดคล้องตรงกับงานวิจัยที่ศึกษา และปรับให้เข้ากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4.3 ลักษณะสถานการณ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงาน ในอาคารสำนักงาน

4.3.1 การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ความหมายการรับรู้ข่าวสาร

ทงวุฒิ นิยมชื่น (2548: 8) ได้ให้ความหมาย การรับรู้ข่าวสาร คือ ประเภทและความถี่ในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับสิ่งแวดล้อม จากสื่อมวลชน กลุ่มบุคคลและหน่วยงานของรัฐ

ลินดา สุวรรณดี (2544: 43) ได้ให้ความหมาย การรับรู้ข่าวสาร คือ ความสนใจในการรับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จากสื่อมวลชน ประเภทโฆษณา โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อพิมพ์

วิวัฒน์ โชตะพันธ์ (2547: 9) ได้กล่าวถึงว่าการรับรู้ข่าวสาร หมายถึง การรับสารหรือรับเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆผ่านทางผู้ส่งสาร ที่สื่อความหมายให้ผู้รับสารได้รับรู้ผ่านทางประสาทสัมผัส

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การรับทราบข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากสื่อภายนอกและภายใน ประเภทป้ายโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อจาก Internet

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ดังนี้

ลินดา สุวรรณดี (2544: 23-24) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตปริมณฑลคือ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 480 คน ใช้แบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมเป็นแบบวัดที่ได้ดัดแปลงเนื้อหาจาก แบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพ ของอุบล เลี้ยววาริณ (2536) ในเรื่องความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.73

พบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อรวมกับปัจจัยทางจิตลักษณะ สามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ และพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ในนักเรียนกลุ่มรวมได้ 47% และ 38% ตามลำดับ

นิภาพร โชติสุดเสน่ห์ (2545: 117) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ใช้แบบการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 15 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .84 พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายเพียงตัว และสามารถร่วมทำนายกับปัจจัยอื่นๆ ได้ สามารถเป็นปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบ โดยไม่จำเป็นต้องมีปัจจัยอื่นๆร่วม

วรรณะ บรรจง (2546: 79) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา ธรรมดาสามัญศึกษาในเขตภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 985 คน ใช้แบบวัดการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.79 พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูได้ 29% ในกลุ่มร่วม

วิวัฒน์ โชติชนะพันธ์ (2547: 111) ศึกษาการรับรู้และการปฏิบัติของวิศวกรที่มีต่อการบริหารงานด้านการประหยัดพลังงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ วิศวกร จำนวน 190 คน ใช้แบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 9 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ พบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานของวิศวกร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติของวิศวกรที่มีต่อการบริหารงานด้านการประหยัดพลังงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า การรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบาย และทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การวัดการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

การวัดการรับรู้ข่าวสาร ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะสร้างเครื่องมือวัดขึ้นเอง ดังนั้น ในการวัดการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ของ

ลินดา สุวรรณดี (2544: 219-220) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอุดหนุน นำมาใช้เนื่องจาก มีนิยามสอดคล้องกับงานของผู้วิจัย แบบวัดมีความเชื่อมั่นสูง และมีมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยผู้วิจัยจะนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมตรงกับงานวิจัยที่ศึกษา และปรับให้เข้ากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อคำถาม ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4.4 ลักษณะทางจิตสังคม ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

จากการประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด พบว่า ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลมีส่วนร่วมในการอธิบายพฤติกรรมด้วย ได้แก่ เพศ ดังต่อไปนี้

4.4.1 เพศกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร จากการศึกษาของ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ทำการศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร ของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร โดยอาจารย์เพศชายมีพฤติกรรมการประหยัดเวลา และพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงานน้อยกว่าอาจารย์เพศหญิง จากการศึกษาของ อารมย์ สนั่นนุกู (2544) ทำการศึกษาตัวบ่งชี้จิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดของนักศึกษา โดยนักศึกษาชายจะมีพฤติกรรมการประหยัดเวลามากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนนักศึกษาหญิงจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสูงกว่านักศึกษาชาย และ สุวานันตร์ เปี้ยศิริ (2545) ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยนักเรียนชาย ที่มีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าส่วนตัว พฤติกรรมการประหยัดในครอบครัว และพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อสังคม ทั้ง 3 ประเภทในปริมาณที่ต่ำ

จากหลักฐานงานวิจัยข้างต้น จึงคาดได้ว่าตัวแปรเพศจะมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารในงานวิจัยครั้งนี้

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

โดยอาศัยแนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้พบหลักฐานชัดเจนพอที่จะสรุปได้ว่า ตัวแปรเชิงเหตุสำคัญของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคาร ประกอบด้วยตัวแปร 4 กลุ่มหลักคือ **กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม** ที่

เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร ได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ส่วนกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม ส่วนกลุ่มตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ประกอบด้วยตัวแปรเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ในส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะและกลุ่มสถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อการแปรปรวนของคะแนนการมีส่วนร่วมของบุคคล ที่พบหลักฐานประกอบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต ตัวอย่างเช่น พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 1) การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และความเชื่ออำนาจในตน เช่น ในงานวิจัย ของ ลินดา สุวรรณดี (2544) พบผลวิจัยว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม และ 2) การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และความเชื่ออำนาจในตน เช่น งานวิจัยของ วรณะ บรรจง (2546) ผลวิจัยพบว่า ครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นครูที่มีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม นอกจากนี้ พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 1) การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเหตุผลเชิงจริยธรรม เช่น ในงานวิจัยของ นิภาพร โชติสุดแสน์ (2545) พบผลวิจัยว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาประเภทตรงข้าม และ 2) เหตุผลเชิงจริยธรรม และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เช่น งานวิจัยของ งานวิจัยของ วรณะ บรรจง (2546) พบผลวิจัยว่า ครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นครูที่มีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม ซึ่งคาดว่ากลุ่มตัวแปรแต่ละกลุ่ม และทั้งสี่กลุ่ม จะสามารถร่วมกับอธิบายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารได้อย่างชัดเจน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท จำนวน 8 สายงาน รวมทั้งสิ้น 63 ฝ่าย จำนวนพนักงานธนาคาร 1,413 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 8 สายงาน รวมทั้งสิ้น 63 ฝ่าย โดยเลือกมาสายงานละ 1 ฝ่าย จำนวน 8 ฝ่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 327 คน โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane (1967: 581,886) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับชั้น

N = ขนาดของประชากรแต่ละระดับชั้น

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$311.75 = \frac{1413}{1 + 1413(0.05)^2}$$

2. รวบรวมรายชื่อสายงานต่างๆที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท จำนวนทั้งสิ้น 8 สายงาน ดังนี้

| | | | |
|------------------------------------|-------|---------|--------|
| 1. สายงานสำนักตรวจสอบภายใน | จำนวน | 6 ฝ่าย | 226 คน |
| 2. สายงานธุรกิจภาครัฐ | จำนวน | 4 ฝ่าย | 175 คน |
| 3. สายงานบริหารผลิตภัณฑ์และการตลาด | จำนวน | 8 ฝ่าย | 156 คน |
| 4. สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ | จำนวน | 6 ฝ่าย | 145 คน |
| 5. สายงานกลั่นกรองสินเชื่อ | จำนวน | 12 ฝ่าย | 185 คน |
| 6. สายงานบริหารการเงิน | จำนวน | 10 ฝ่าย | 177 คน |
| 7. สายงานสนับสนุนธุรกิจ | จำนวน | 12 ฝ่าย | 196 คน |
| 8. สายงานทรัพยากรบุคคลและองค์กร | จำนวน | 5 ฝ่าย | 160 คน |

3. เลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการสุ่มจาก 8 สายงาน 63 ฝ่าย ได้จำนวนทั้งสิ้น 8 ฝ่าย จำนวนพนักงานทั้งสิ้น 327 คน ดังนี้

| สายงาน | กลุ่มตัวอย่าง | |
|------------------------------------|------------------------------|------------|
| | ฝ่าย | จำนวนคน |
| 1. สายงานตรวจสอบภายใน | ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ | 44 |
| 2. สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ | ฝ่ายธุรกิจบริการ | 39 |
| 3. สายงานบริหารผลิตภัณฑ์และการตลาด | ฝ่ายผลิตภัณฑ์ธุรกิจ | 42 |
| 4. สายงานบริหารสินทรัพย์ | ฝ่ายบริหารสินทรัพย์รอการขาย | 43 |
| 5. สายงานปฏิบัติการ | ฝ่ายพัฒนาระบบปฏิบัติการ | 39 |
| 6. สายงานธุรกิจภาครัฐ | ฝ่ายบริหารโครงการภาครัฐ | 38 |
| 7. สายงานบริหารการเงิน | ฝ่ายวางแผนและงบประมาณ | 42 |
| 8. สายงานทรัพยากรบุคคลและองค์กร | ฝ่ายวินัยและสวัสดิการ | 40 |
| รวม | 8 | 327 |

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายในตน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเติมคำลงในช่องว่าง และเลือกตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ 0 เพศ

.....

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดปริมาณการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
2. เขียนนิยามปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน
3. สร้างข้อคำถามวัดการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม ของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัชรี นิตวัฒน์เจริญชัยกุล 2546: 15-16 อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff. 1980)
4. นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบทางด้านเนื้อหาว่าเป็นไปตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือ
5. นำแบบวัดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับพนักงานธนาคาร ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

| | | | | | | |
|--------|--|-------|--------------|-----------------|---------|------------|
| ข้อ 0 | ท่านขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์เพียง 1 ชั้นเสมอ | | | | | |
| | จริงที่สุด | จริง | ค่อนข้างจริง | ค่อนข้างไม่จริง | ไม่จริง | ไม่จริงเลย |
| ข้อ 00 | ท่านเคยช่วยเหลือปิดไฟเสมอในห้องประชุม เมื่อพบว่าไม่มีผู้ใดใช้งานแล้ว | | | | | |
| | จริงที่สุด | จริง | ค่อนข้างจริง | ค่อนข้างไม่จริง | ไม่จริง | ไม่จริงเลย |

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามวัดการมีส่วนร่วมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | |
|-----------------|-----|---------|
| จริงที่สุด | ให้ | 6 คะแนน |
| จริง | ให้ | 5 คะแนน |
| ค่อนข้างจริง | ให้ | 4 คะแนน |
| ค่อนข้างไม่จริง | ให้ | 3 คะแนน |
| ไม่จริง | ให้ | 2 คะแนน |
| ไม่จริงเลย | ให้ | 1 คะแนน |

-ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่ไม่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานต่ำ

พิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานมีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .280-.687 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.834

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตน

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน

2. เขียนนิยามปฏิบัติการความเชื่ออำนาจในตน

3. ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของ วรรณะ บรรจง (2546) โดยมีลักษณะเป็นประโยคคำถาม จำนวน 10 ข้อคำถาม เป็นแบบวัดที่ได้พัฒนามาจากแบบวัด ของดวงเดือน พันธุมนาวิน; งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536) เมื่อนำมาพัฒนาแล้วพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84

ตัวอย่าง แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ 0 ข้าพเจ้าเชื่อว่าปัญหาต่างๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 00 ข้าพเจ้ามักจะถูกกล่าวหาว่าผิด ทั้งๆ ที่ไม่ได้ทำ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามวัดความเชื่ออำนาจในตน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | |
|-----------------|-----|---------|
| จริงที่สุด | ให้ | 6 คะแนน |
| จริง | ให้ | 5 คะแนน |
| ค่อนข้างจริง | ให้ | 4 คะแนน |
| ค่อนข้างไม่จริง | ให้ | 3 คะแนน |
| ไม่จริง | ให้ | 2 คะแนน |
| ไม่จริงเลย | ให้ | 1 คะแนน |

-ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ

แบบสอบถามฉบับนี้ได้นำมาจากวิจัย ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ ของ วรธนะ บรรจง (2546) มีพิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 เมื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .043-.305 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .488

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นประโยค จำนวน 7 เรื่องๆ ละ 2 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรม
2. เขียนนิยามปฏิบัติการเหตุผลเชิงจริยธรรม
3. ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ของโกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2545) โดยมี

ลักษณะเป็นประโยค ในแต่ละสถานการณ์ 2 ประโยค จำนวน 7 เรื่องๆ ละ 2 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องที่ 1

นายมิ่งเป็นราษฎรที่มีความขยันขันแข็ง เขาทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เขาบริจาคเงินส่วนหนึ่งให้การกุศล ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญขึ้นอย่างมาก และยังได้บริจาคเงินก้อนใหญ่ให้กับโรงเรียนในหมู่บ้านอีกด้วย วันหนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบว่า นายมิ่งนั้นที่จริงคือผู้ต้องหาซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ซึ่งทางตำรวจออกหมายจับทั่วประเทศ โดยให้รางวัลอย่างสูงแก่ผู้บอกเบาะแสแก่ตำรวจ คนในครอบครัวบอกให้ข้าพเจ้าไปแจ้งความ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะ

ข้อ 0 ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะการแจ้งความเป็นการแสดงถึงความร่วมมือกันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

ข้อ 00 ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะคิดว่าเพื่อเป็นการช่วยรักษาความยุติธรรมให้กับสังคม ข้าพเจ้าจะกระทำโดยไม่ลังเล

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
-ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | | |
|---------------------|-----|---|-------|
| เห็นด้วยที่สุด | ให้ | 6 | คะแนน |
| เห็นด้วย | ให้ | 5 | คะแนน |
| ค่อนข้างเห็นด้วย | ให้ | 4 | คะแนน |
| ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | ให้ | 3 | คะแนน |
| ไม่เห็นด้วย | ให้ | 2 | คะแนน |
| ไม่เห็นด้วยที่สุด | ให้ | 1 | คะแนน |

-ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

แบบสอบถามฉบับนี้ได้นำมาจากวิจัย ผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู ของโกศล มีคุณ; และณรงค์ เทียมเมฆ. (2545) มีพิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน และเมื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .301- .546 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .796

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
2. เขียนนิยามปฏิบัติการเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

3. สร้างข้อคำถามวัดเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งได้ดัดแปลงมาจาก ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546 : 270-271) เพื่อให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ทั้งการรับรู้เชิงประเมินค่า ทางความรู้สึกดีดุดหรือผลึกออก และทางความพร้อมที่จะกระทำ

4. นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบทางด้านเนื้อหาว่าเป็นไปตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่

5. นำแบบวัดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับพนักงาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ 0 การที่ท่านเดินขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์ไม่เห็นเกิดประโยชน์ใดเลย ต่อการลดค่าไฟฟ้าของธนาคาร

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 00 ท่านรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการปิดไฟ เมื่อเลิกประชุมเสร็จแล้ว

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 000 ท่านจะพยายามขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์ให้ได้บ่อยครั้งขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | | |
|-----------------|-----|---|-------|
| จริงที่สุด | ให้ | 6 | คะแนน |
| จริง | ให้ | 5 | คะแนน |
| ค่อนข้างจริง | ให้ | 4 | คะแนน |
| ค่อนข้างไม่จริง | ให้ | 3 | คะแนน |
| ไม่จริง | ให้ | 2 | คะแนน |
| ไม่จริงเลย | ให้ | 1 | คะแนน |

-ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

พิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน และจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .233-.698 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.831

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

2. เขียนนิยามปฏิบัติการความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

3. สร้างข้อคำถามวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ของ ดุษฎี โยเหลา และประทีป จินฉี (2539: 118) และแบบวัดความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม ของ พรรณี บุญประกอบ และจรัล อุ่นฐิติวัฒน์ (2546: 34)

4. นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบทางด้านเนื้อหาว่าเป็นไปตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่

5. นำแบบวัดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับพนักงาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ 0 ท่านรู้สึกว่ปัญหาขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีความรุนแรง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 00 ขณะนี้ปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งด่วนดำเนินการแก้ไข

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามวัดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | | |
|-----------------|-----|---|-------|
| จริงที่สุด | ให้ | 6 | คะแนน |
| จริง | ให้ | 5 | คะแนน |
| ค่อนข้างจริง | ให้ | 4 | คะแนน |
| ค่อนข้างไม่จริง | ให้ | 3 | คะแนน |
| ไม่จริง | ให้ | 2 | คะแนน |
| ไม่จริงเลย | ให้ | 1 | คะแนน |

-ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าต่ำ

พิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง.573-.771 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาเท่ากับ.923

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดปริมาณในการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานไฟฟ้า จากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร และอื่นๆ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า
2. เขียนนิยามปฏิบัติการการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. สร้างข้อคำถามวัดการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากแบบวัด ของ ลินดา สุวรรณดี (2544: 219-220)
4. นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบทางด้านเนื้อหาว่าเป็นไปตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่
5. นำแบบวัดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับพนักงาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ข้อ 0 ท่านมักจะอ่านบทความที่เกี่ยวกับข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากวารสารต่างๆ
-
- | | | | | | |
|------------|------|--------------|-----------------|---------|------------|
| จริงที่สุด | จริง | ค่อนข้างจริง | ค่อนข้างไม่จริง | ไม่จริง | ไม่จริงเลย |
|------------|------|--------------|-----------------|---------|------------|
- ข้อ 00 ท่านเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
-
- | | | | | | |
|------------|------|--------------|-----------------|---------|------------|
| จริงที่สุด | จริง | ค่อนข้างจริง | ค่อนข้างไม่จริง | ไม่จริง | ไม่จริงเลย |
|------------|------|--------------|-----------------|---------|------------|

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนแบบสอบถามวัดการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

| | | | |
|-----------------|-----|---|-------|
| จริงที่สุด | ให้ | 6 | คะแนน |
| จริง | ให้ | 5 | คะแนน |
| ค่อนข้างจริง | ให้ | 4 | คะแนน |
| ค่อนข้างไม่จริง | ให้ | 3 | คะแนน |
| ไม่จริง | ให้ | 2 | คะแนน |
| ไม่จริงเลย | ให้ | 1 | คะแนน |

- ข้อความที่มีความหมายทางลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

พิสัยคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .418-.691 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.888

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแบบวัดไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละฉบับ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง มีรายละเอียดดังนี้

1. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

ในการหาความเที่ยงตรงของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัดเป็นผู้พิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการเพื่อให้สามารถวัดได้เที่ยงตรงกับเรื่องที่ศึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้หาความเที่ยงตรงแล้ว ไปทดลองใช้กับบุคคลากรที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) แล้ว คัดเลือกข้อที่มีค่าความสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้เป็นแบบสอบถาม

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ จะหาภายหลังที่ได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่จะวัด นำมาหาค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสายงาน ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในอาคารสำนักงานใหญ่ เพื่อเก็บข้อมูลจากพนักงานธนาคาร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองในทุกฝ่ายงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ไปให้กลุ่มตัวอย่างข้างต้นตอบ
3. ตรวจสอบให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าสถิติ และทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามตัวแบ่งกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N), คะแนนต่ำสุด (Min), คะแนนสูงสุด (Max), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV)
2. ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Coefficient Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยวิธีของเซฟเฟ Scheffe เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3
4. ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ การศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ ตลอดจนลักษณะทางชีวสังคมมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย ในกลุ่มที่ศึกษาครั้งนี้ มากน้อยเพียงใด โดยมีการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย 4 ข้อ

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจาก ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลักษณะทางชีวสังคมของพนักงานธนาคารของผู้ถูกศึกษา ตามด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน 4 ประการซึ่งกระทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมของผู้ถูกศึกษา และเพื่อให้การแปลความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

| | | |
|-----------|-----|--|
| \bar{X} | แทน | ค่าเฉลี่ย (Mean) |
| SD | แทน | ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) |
| %CV | แทน | ค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variance) |
| n | แทน | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง |
| Min | แทน | คะแนนต่ำสุด |
| Max | แทน | คะแนนสูงสุด |
| SS | แทน | ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square) |
| df | แทน | ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) |
| MS | แทน | ค่าเฉลี่ยผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Square) |
| F | แทน | ค่าอัตราส่วนความแปรปรวน |
| p | แทน | ค่าที่น้อยที่สุดของระดับนัยสำคัญ (α) ที่จะทำให้ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 (p-Value) |

| | | |
|---------|-----|--|
| r | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน |
| a | แทน | ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ |
| b | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ |
| β | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน |
| SE_b | แทน | ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ |
| R | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ |
| R^2 | แทน | ค่าอำนาจในการทำนาย |

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ โดยใช้ในการคำนวณผลรวม และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน และตัวแปรอิสระ คือ สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ โดยใช้ในการคำนวณช่วงคะแนนของแบบสอบถาม คะแนนสูงสุดและต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะเดิม คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตน และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยหาคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร เพื่อทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ โดยใช้ในการคำนวณผลรวม และค่าร้อยละ ได้ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

| ตัวแปร | จำนวน | ร้อยละ |
|---------|-------|--------|
| เพศ | | |
| เพศชาย | 145 | 44.30 |
| เพศหญิง | 182 | 55.70 |
| รวม | 327 | 100.00 |

จากตาราง 1 พบว่า พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 327 คน ส่วนใหญ่เป็นพนักงานเพศหญิงจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 55.70 และเป็นพนักงานเพศชายจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน และตัวแปรอิสระ คือ สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และโดยจำแนกตามลักษณะชีวิสังคม ได้แก่ เพศ โดยใช้ในการคำนวณช่วงคะแนนของแบบสอบถาม คะแนนสูงสุดและต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ได้ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

| ตัวแปร | | n | Min | Max | \bar{X} | SD | %CV |
|-----------------------------|------|-----|-------|-------|-----------|-------|--------|
| การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงาน | ชาย | 145 | 16.00 | 60.00 | 47.482 | 7.478 | 15.749 |
| ไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน | หญิง | 182 | 29.00 | 60.00 | 46.554 | 6.984 | 15.001 |
| | รวม | 327 | 16.00 | 60.00 | 46.966 | 7.211 | 15.353 |
| ความเชื่ออำนาจในตน | ชาย | 145 | 25.00 | 57.00 | 42.779 | 6.234 | 14.572 |
| | หญิง | 182 | 21.00 | 58.00 | 41.373 | 6.587 | 15.921 |
| | รวม | 327 | 21.00 | 59.00 | 41.996 | 6.461 | 15.384 |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม | ชาย | 145 | 44.00 | 84.00 | 66.986 | 7.638 | 11.402 |
| | หญิง | 182 | 46.00 | 79.00 | 67.071 | 7.699 | 11.478 |
| | รวม | 327 | 44.00 | 84.00 | 67.033 | 7.660 | 11.427 |
| เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วม | ชาย | 145 | 40.00 | 72.00 | 61.337 | 6.336 | 10.329 |
| ประหยัดพลังงานไฟฟ้า | หญิง | 182 | 39.00 | 72.00 | 60.659 | 5.835 | 9.619 |
| | รวม | 327 | 39.00 | 72.00 | 60.960 | 6.062 | 9.944 |
| ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหา | ชาย | 145 | 34.00 | 60.00 | 53.682 | 5.021 | 9.353 |
| การขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า | หญิง | 182 | 30.00 | 60.00 | 52.901 | 5.991 | 11.324 |
| | รวม | 327 | 30.00 | 60.00 | 53.247 | 5.587 | 10.492 |
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัด | ชาย | 145 | 22.00 | 60.00 | 43.110 | 7.358 | 17.067 |
| พลังงานไฟฟ้า | หญิง | 182 | 23.00 | 60.00 | 42.758 | 7.343 | 17.173 |
| | รวม | 327 | 22.00 | 60.00 | 42.914 | 7.341 | 17.106 |

จากตาราง 2 พบว่า จากการเก็บข้อมูลพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ จำนวน 327 คน พบว่า เพศชาย จำนวน 145 คน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 47.482 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 42.779 และ 66.986 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 61.337 และ 53.682 และสถานการณ์ทาง

สังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 43.110 และเพศหญิง จำนวน 182 คน พบว่า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 46.554 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 41.373 และ 67.071 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 60.659 และ 52.901 และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 43.758 และพบว่า จำนวนรวม 327 คน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 46.966 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 41.996 และ 67.033 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 60.960 และ 53.247 และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 42.914

นอกจากนี้พนักงานธนาคาร จำนวน 327 คน เพศชาย จำนวน 145 คน มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 15.749 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 14.572 และ 11.402 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 10.329 และ 9.353 และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 17.067 และเพศหญิง จำนวน 182 คน มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 15.001 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 15.921 และ 11.478 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 9.619 และ 11.324 และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 17.173 และจำนวนรวม 327 คน มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) ของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เท่ากับ 15.353 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน

เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 15.384 และ 11.427 จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 9.944 และ 10.492 และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) เท่ากับ 17.106

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของพนักงานธนาคารกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้ผลปรากฏดังตาราง 3 - 5

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม

| ตัวแปร | PARTIC | INTER | MORAL | ATTITU | APOWER | PERCIE |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน (PARTICI) | 1.000 | | | | | |
| ความเชื่ออำนาจในตน (INTER) | .331** | 1.000 | | | | |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (MOROL) | .154** | .088 | 1.000 | | | |
| เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ATTITU) | .322** | .245** | .405** | 1.000 | | |
| ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (APOWER) | .246** | .181** | .443** | .583** | 1.000 | |
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (PERCIE) | .392** | .349** | .224** | .256** | .271** | 1.000 |

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ซึ่งมีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .154 – .392 โดยการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน (r = .392) รองลงมาคือ ความเชื่ออำนาจในตน (r=.331) เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .322) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .246) เหตุผลเชิงจริยธรรม (r = .154) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .583) รองลงมาคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .443) เหตุผลเชิงจริยธรรมกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .405) ความเชื่ออำนาจในตนกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .349) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .271) เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .256) ความเชื่ออำนาจในตนกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .245) เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .224) และความเชื่ออำนาจในตนกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .181) ตามลำดับ

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย

| ตัวแปร | PARTIC | INTER | MORAL | ATTITU | APOWER | PERCIE |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน (PARTICI) | 1.000 | | | | | |
| ความเชื่ออำนาจในตน (INTER) | .328** | 1.000 | | | | |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (MOROL) | .203* | .078 | 1.000 | | | |
| เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ATTITU) | .352** | .315** | .403** | 1.000 | | |
| ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (APOWER) | .255** | .222** | .336** | .564** | 1.000 | |
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (PERCIE) | .343** | .336** | .320** | .243** | .269** | 1.000 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .203 – .352 โดยเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ($r = .352$) รองลงมาคือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .343$) ความเชื่ออำนาจในตน ($r = .328$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .255$) เหตุผลเชิงจริยธรรม ($r = .203$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .564$) รองลงมาคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมกับเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .403$) ความเชื่ออำนาจในตนกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .336$) เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .336$) เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .320$) ความเชื่ออำนาจในตนกับเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .315$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .269$) เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .243$) และความเชื่ออำนาจในตนกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .222$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ของจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง

| ตัวแปร | PARTIC | INTER | MORAL | ATTITU | APOWER | PERCIE |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน (PARTICI) | 1.000 | | | | | |
| ความเชื่ออำนาจในตน (INTER) | .326** | 1.000 | | | | |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (MOROL) | .115 | .097 | 1.000 | | | |
| เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ATTITU) | .288** | .182* | .410** | 1.000 | | |
| ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (APOWER) | .237** | .145 | .519** | .603** | 1.000 | |
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (PERCIE) | .432** | .358** | .149 | .267** | .272** | 1.000 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .237 – .432 โดยการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน (r = .432) รองลงมาคือ ความเชื่ออำนาจในตน (r = .326) เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า (r = .288) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .237) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า กับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r = .603) รองลงมาคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า (r =

.519) ความเชื่ออำนาจในตนกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .410$) ความเชื่ออำนาจในตนกับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .358$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .272$) เจตคติคิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .267$) ความเชื่ออำนาจในตนกับเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .182$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน โดยพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะเดิม คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตน และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับ ด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ ของพนักงานธนาคารกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้ผลปรากฏดังตาราง 6 - 13

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตนของพนักงานธนาคารที่เป็น**กลุ่มรวม**

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|-----------|-----|----------|------------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 1183.694 | 1 | 1183.694 | 26.821*** | .000 |
| ความเชื่ออำนาจในตน (ข) | 616.981 | 1 | 616.981 | 13.980 *** | .000 |
| (ก) X (ข) | 217.002 | 1 | 217.002 | 4.917* | .027 |
| ส่วนที่เหลือ | 14255.061 | 323 | 44.133 | | |
| รวม | 16954.630 | 326 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าเมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.917$, $p = .027$) และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แสดงว่าพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด

(มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตนเองแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F=26.821, p=.000$ และ $F=13.980, p=.000$ ตามลำดับ)

เมื่อพบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตนเอง จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แต่ละกลุ่มตัวแปร ได้แก่ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและความเชื่ออำนาจในตนเองสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและความเชื่ออำนาจในตนเองสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำโดยใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ได้ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตนเอง ในแต่ละกลุ่ม ของพนักงานธนาคารที่เป็น**กลุ่มรวม**

| กลุ่ม | N | \bar{X} | รหัส | 00 | 10 | 01 | 11 | |
|---|-----|-----------|--------|--------|--------|--------|--------|----------|
| การรับรู้ข่าวสารฯ ความเชื่ออำนาจในตนเอง | | | | 42.677 | 46.629 | 47.288 | 48.333 | |
| ต่ำ | ต่ำ | 116 | 42.677 | 00 | - | 3.952 | 4.611 | 5.656*** |
| สูง | ต่ำ | 63 | 46.629 | 10 | - | - | 0.659 | 1.704*** |
| ต่ำ | สูง | 52 | 47.288 | 01 | - | - | - | 1.045*** |
| สูง | สูง | 96 | 48.333 | 11 | - | - | - | - |

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

00 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ

- 10 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ
- 01 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง
- 11 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง

จากตาราง 7 พบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และพบว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตนในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|----------|-----|---------|-----------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 583.377 | 1 | 583.377 | 11.704*** | .001 |
| ความเชื่ออำนาจในตน (ข) | 122.504 | 1 | 122.504 | 2.458 | .119 |
| (ก) X (ข) | 183.880 | 1 | 183.880 | 3.689 | .057 |
| ส่วนที่เหลือ | 7028.252 | 141 | 49.846 | | |
| รวม | 8054.207 | 144 | | | |

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางตามตาราง 8 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบตัวแปรรายคู่ในคู่ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตามสมมุติฐานข้อที่ 2 โดยใช้การเปรียบเทียบรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานเพศชาย เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน |
|---|--|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า | น้อย = 45.034 มาก = 49.439 |

จากตาราง 9 พนักงานธนาคารเพศชายที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มากกว่าพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 49.439 และ 45.034 ตามลำดับ

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|----------|-----|---------|-----------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 643.943 | 1 | 643.943 | 16.020*** | .000 |
| ความเชื่ออำนาจในตน (ข) | 502.745 | 1 | 502.745 | 12.507*** | .001 |
| (ก) X (ข) | 58.183 | 1 | 58.183 | 1.447 | .231 |
| ส่วนที่เหลือ | 7154.871 | 178 | 40.196 | | |
| รวม | 8830.951 | 181 | | | |

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางตามตาราง 10 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบตัวแปรรายคู่ในคู่ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตามสมมุติฐานข้อที่ 2 โดยใช้การเปรียบเทียบรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มพนักงานเพศหญิง เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน |
|---|--|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า | น้อย = 44.958 มาก = 48.907 |
| ความเชื่ออำนาจในตน | น้อย = 45.188 มาก = 48.678 |

จากตาราง 11 พนักงานธนาคารเพศหญิงที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มากกว่าพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 48.907, 48.678, 45.188 และ 44.958 ตามลำดับ

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรมของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|-----------|-----|----------|-----------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 1651.177 | 1 | 1654.177 | 36.751*** | .000 |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (ข) | 181.894 | 1 | 181.894 | 4.048* | .045 |
| (ก) X (ข) | 286.166 | 1 | 296.166 | 6.369* | .012 |
| ส่วนที่เหลือ | 14512.078 | 323 | 44.929 | | |
| รวม | 16954.630 | 326 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 12 พบว่า การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าเมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 6.369, p = .012$) และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แสดงว่า พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ($F = 36.761, 4.048$ และ $p = .000, .045$ ตามลำดับ)

เมื่อพบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แต่ละกลุ่มตัวแปร ได้แก่ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ (Scheffe') ได้ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม ในแต่ละกลุ่มของพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มรวม

| กลุ่ม | N | \bar{X} | รหัส | 00 | 10 | 01 | 11 |
|--------------------------------------|-----|-----------|------|--------|--------|--------|----------|
| การรับรู้ข่าวสารฯ เหตุผลเชิงจริยธรรม | | | | 44.052 | 44.454 | 47.026 | 50.575 |
| ต่ำ | 106 | 44.052 | 00 | - | 0.402 | 2.974 | 6.523*** |
| สูง | 76 | 44.454 | 10 | - | - | 2.572 | 6.121*** |
| ต่ำ | 57 | 47.026 | 01 | - | - | - | 3.549*** |
| สูง | 88 | 50.575 | 11 | - | - | - | - |

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

- 00 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ
- 10 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ
- 01 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง
- 11 หมายถึง พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง

จากตาราง 13 พบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ และพบว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่ได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงเป็นผู้มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน สูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และในกลุ่มพนักงานธนาคารได้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงเป็นผู้มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน สูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรมของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|----------|-----|---------|-----------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 528.444 | 1 | 528.444 | 10.694*** | .001 |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (ข) | 93.940 | 1 | 93.940 | 1.901 | .170 |
| (ก) X (ข) | 182.759 | 1 | 182.759 | 3.698 | .056 |
| ส่วนที่เหลือ | 6967.518 | 141 | 49.415 | | |
| รวม | 8054.207 | 144 | | | |

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางตามตาราง 14 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบตัวแปรรายคู่ในคู่ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตามสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยใช้การเปรียบเทียบรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานเพศชายเมื่อพิจารณา ตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน |
|---|--|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า | น้อย = 44.606 มาก = 48.724 |

จากตาราง 15 พนักงานธนาคารเพศชายที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มากกว่าพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 48.724 และ 44.606 ตามลำดับ

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรมของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง

| แหล่งความแปรปรวน | SS | df | MS | F | p |
|---|----------|-----|----------|-----------|------|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ก) | 1080.155 | 1 | 1080.155 | 25.611*** | .000 |
| เหตุผลเชิงจริยธรรม (ข) | 84.381 | 1 | 84.381 | 2.001 | .159 |
| (ก) X (ข) | 95.280 | 1 | 95.280 | 2.259 | .135 |
| ส่วนที่เหลือ | 7507.172 | 178 | 42.175 | | |
| รวม | 8830.951 | 181 | | | |

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ของพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางตามตาราง 16 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบตัวแปรรายคู่ในคู่ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตามสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยใช้การเปรียบเทียบรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงาน เพศหญิง เมื่อพิจารณา ตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน |
|---|--|
| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า | น้อย = 44.018 มาก = 48.910 |

จากตาราง 17 พนักงานธนาคารเพศหญิงที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มากกว่าพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 48.910 และ 44.018 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร (Stepwise) เพื่อทำนาย การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มี ต่อตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงาน ไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมประหยัด พลังงานไฟฟ้า อาคารสำนักงาน ได้ผลปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร ในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

| กลุ่ม | จำนวน (คน) | ร้อยละของ การทำนาย รวม | ค่าเอฟ (F) | ตัวทำนายตาม ลำดับความ สำคัญ | ตัวแปรที่ไม่เข้าสู่ สมการทำนาย | ค่า Beta ของตัวทำนาย (ตามลำดับความสำคัญ) |
|----------|---------------|------------------------------|-------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|---|
| | N | (R^2) | | | | |
| กลุ่มรวม | 327 | 23.5 | 33.01 | 5, 3, 1 | 2, 4 | .274, .206, .185 |
| เพศ | | | | | | |
| - ชาย | 145 | 22.0 | 13.29 | 3, 5, 1 | 2, 4 | .242, .225, .177 |
| - หญิง | 182 | 24.7 | 19.45 | 5, 1, 3 | 2, 4 | .323, .180, .170 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. ความเชื่ออำนาจในตน
2. เหตุผลเชิงจริยธรรม
3. เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
4. ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า
5. การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากตาราง 18 พบว่า เมื่อใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน พบว่า ในกลุ่มรวมตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้ร้อยละ 23.5 โดยมีตัวแปรที่ร่วมในการทำนาย คือ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ค่า Beta = .274) ตัวทำนายทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวถูกทำนาย หมายถึง ถ้าพนักงานอาคารมีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง มีเจตคติต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามลักษณะทางชีวสังคม พบว่า ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้เช่นเดียวกับในกลุ่มรวม โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ในกลุ่มพนักงานธนาคาร**เพศชาย** ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้ร้อยละ 22.0 โดยมีตัวแปรที่ร่วมในการทำนาย คือ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มดังกล่าวสูงสุด (ค่า Beta = .242) ส่วนในกลุ่มพนักงานธนาคาร**เพศหญิง** ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้ร้อยละ 24.7 โดยมีตัวแปรที่ร่วมในการทำนาย คือ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรก คือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในกลุ่มดังกล่าวสูงสุด (ค่า Beta = .323)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยายเชิงอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ สถานการณ์ทางสังคม และลักษณะทางชีวสังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีหลัก 3 แนวคิดสำคัญในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคล ประกอบด้วย (1) แนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541 : 105) และ (2) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543 :12) (3) แนวคิดการมีส่วนร่วม ของโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล. 2546: 15-16; อ้างอิงจาก Cohen; &Uphoff. 1980) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดตัวแปรเชิงเหตุ ที่อธิบายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ จิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร
3. เพื่อค้นหาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม ที่สำคัญในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

2. พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ

3. พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

4. ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าและตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า สามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารได้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในอาคารสุขุมวิท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ สถานการณ์ทางสังคม และลักษณะทางชีวสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน จำนวน 10 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .280-.687 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .834

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตนเอง จำนวน 10 ข้อ มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .043-.305 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .488

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 14 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .301 - .546 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .796

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 10 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .233 - .698 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .831

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า จำนวน 10 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .573 - .771 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .923

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 10 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .418 - .691 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .888

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสายงาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ให้พนักงานธนาคารได้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งการดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถามสอบถามไปยังพนักงานธนาคารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 2 เดือน จากนั้นทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ในการหาค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ และใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบเพิ่มทีละตัวแปร (Stepwise) เพื่อค้นหาตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมที่สามารถทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

สรุปและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ จิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคาร สมมุติฐานที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายข้อนี้ คือ สมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1

สมมุติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากการทดสอบสมมุติฐานนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคมกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารใน**กลุ่มรวม** ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ($r = .392$) รองลงมาคือ ความเชื่ออำนาจในตน ($r = .331$) เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .322$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .246$) และเหตุผลเชิงจริยธรรม ($r = .154$) ตามลำดับ หมายความว่า พนักงานธนาคารที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าสูง ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง

เมื่อพิจารณาพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย** ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วม

ร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ($r = .352$) รองลงมาคือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .343$) ความเชื่ออำนาจในตน ($r = .328$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .255$) เหตุผลเชิงจริยธรรม ($r = .203$) ตามลำดับ หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายที่มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานสูง

เมื่อพิจารณาพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง** ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม จิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ($r = .432$) รองลงมาคือ ความเชื่ออำนาจในตน ($r = .326$) เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ($r = .288$) ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ($r = .237$) ตามลำดับ หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าสูง จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานสูง

ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งมีงานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบนี้ได้แก่ งานวิจัยของวิวัฒน์ ไชตนะพันธ์ (2547: 111) ศึกษาพบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของวิศวกรที่มีต่อการบริหารงานด้านการประหยัดพลังงาน และงานวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546: 241) ศึกษาพบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรในภาพรวม ต่อมางานวิจัยของพรรณิ บุญประกอบ และจรัล อุ่นจิตติวัฒน์ (2546 : 34) ศึกษาพบว่า ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และงานวิจัยของอารมย์ สนานภู (2544: 62-66) ศึกษาพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุ นอกจากนี้และลินดา สุวรรณดี (2544 : 21) พบว่า ทักษะการตัดสินใจลดปริมาณขยะ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ

สรุปได้ว่า ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม ตัวแปรจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน โดยการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพนักงานธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน หรือทางด้านองค์กรธนาคาร ให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ เพื่อให้พนักงานเกิดความสนใจในการรับทราบข่าวสาร จากสื่อมวลชน ประชาไทโฆษณา โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร อันจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้พนักงานธนาคารมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ขณะเดียวกันก็ควรส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยตัวอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย สมมุติฐานที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายข้อนี้ คือ สมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3

สมมุติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากการทดสอบสมมุติฐานนี้ ได้วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารในกลุ่มรวม พบว่า การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารเมื่อพิจารณาตาม การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.917, p = .027$) และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แสดงว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F = 26.821, p = .000$ และ $F = 13.980, p = .000$ ตามลำดับ)

จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในแต่ละกลุ่มตัวแปร ได้แก่ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและความเชื่ออำนาจในตนสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและความเชื่ออำนาจในตนต่ำ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและความเชื่ออำนาจในตนสูง และกลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและความเชื่ออำนาจในตนต่ำ พบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง ($\bar{X} = 49.629$) จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ($\bar{X} = 42.677$) และพบว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ($\bar{X} = 49.629$) เป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ ($\bar{X} = 48.333$) และในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ($\bar{X} = 47.288$) เป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ ($\bar{X} = 42.677$)

ต่อมาได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม คือ พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย และพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง พบว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชาย ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศชายมีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน ส่วนพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิง ก็ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและความเชื่ออำนาจในตน แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตน หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงจะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็นเพศหญิงได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน และมีความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานทั้งหมด แต่พบผลที่เป็นไปตามความคาดหมายบางส่วน คือ พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากและมีความเชื่ออำนาจในตนสูงพร้อมกันทั้งสองด้าน มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคาร

สำนักงาน เหมาะสมมากกว่า พนักงานธนาคารที่มีลักษณะดังกล่าวน้อยพร้อมกันสองด้าน พบในพนักงานธนาคารในกลุ่มรวม ผลดังกล่าวนับว่าสนับสนุนสมมุติฐานที่ 2 เพียงบางส่วน

จากผลข้างต้นทำให้ทราบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตน มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ตัวอย่างเช่น ผลงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2544) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะตรงกันข้าม และยังพบงานวิจัยของ วรรณะ บรรจง (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ ครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นครูที่มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม

สมมุติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า พนักงานธนาคารที่ได้รับการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากการทดสอบสมมุติฐานนี้ ได้วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารในกลุ่มรวม พบว่า การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานเมื่อพิจารณาตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 6.369, p = .012$) และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แสดงว่า พนักงานธนาคาร ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ($F = 36.751, 4.048$ และ $p = .000, .045$ ตามลำดับ)

จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในแต่ละกลุ่มตัวแปร ได้แก่ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ กลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และกลุ่มการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ พบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสาร

ด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ($\bar{X} = 50.575$) จะเป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ($\bar{X} = 44.454$) และพบว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ($\bar{X} = 50.575$) เป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ ($\bar{X} = 47.026$) และในพนักงานธนาคารที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำด้วยกัน ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ($\bar{X} = 44.052$) เป็นผู้ที่มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงกว่าในกลุ่มพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ ($\bar{X} = 44.454$)

ต่อมาได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในกลุ่มย่อยจำแนกตามเพศ คือ พนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย** และพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง** พบว่า พนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย** ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย**จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย**ได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน ส่วนพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง** พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าและเหตุผลเชิงจริยธรรม แต่พบว่าคะแนนของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายความว่า พนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง**จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานแตกต่างกัน เมื่อพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง**ได้มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานทั้งหมด แต่พบผลที่เป็นไปตามความคาดหมายบางส่วน คือ พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงพร้อมกันทั้งสองด้าน มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เหมาะสมมากกว่า พนักงานธนาคารที่มีลักษณะดังกล่าวน้อยพร้อมกันสองด้าน พบในพนักงานธนาคารในกลุ่มรวม ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 เพียงบางส่วน

จากผลข้างต้นทำให้ทราบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า และเหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ตัวอย่างเช่นผลงานวิจัยของนิภาพร โชติสุดเสนห์ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มี

การรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรม เติบโตสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว มากกว่า นักศึกษาที่มีลักษณะตรงกันข้าม และยังพบงานวิจัย ของ วรณะ บรรจง (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการ เมืองของครูในภาคใต้ ครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นครูที่มี พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อค้นหาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์ทางสังคม ที่สำคัญในการทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคาร สำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

สมมุติฐานข้อที่ 4 กล่าวว่า กลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และเหตุผล เชิงจริยธรรม กลุ่มจิตตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า และกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การ รับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า สามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารได้ สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

จากการทดสอบสมมุติฐานนี้ ได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร โดยใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคาร สำนักงาน ผลการวิจัยพบว่า ใน**กลุ่มรวม**ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัด พลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้ร้อยละ 23.5 โดยมีตัวแปรที่ร่วมในการทำนาย คือ ความเชื่อ อำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัด พลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรกคือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัด พลังงานไฟฟ้า ตัวทำนายทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวถูกทำนาย หมายถึง พนักงานธนาคาร ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีความเชื่ออำนาจในตน จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยจำแนกตามเพศ พบว่า ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการ มีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้เช่นเดียวกับในกลุ่มรวม โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ในกลุ่มย่อยจำแนกตามเพศ พนักงานธนาคารที่เป็น**เพศชาย** ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกัน ทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ได้ร้อยละ 22.0 โดยมีตัวแปรที่ร่วม ในการทำนาย คือ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และกา รรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรกคือ เจต

คติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ส่วนในกลุ่มพนักงานธนาคารที่เป็น**เพศหญิง** ตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้ร้อยละ 24.7 โดยมีตัวแปรที่ร่วมในการทำนาย คือ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายอันดับแรกคือ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การที่พนักงานธนาคารจะมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานมากน้อยเพียงใดนั้น สามารถรับรู้และคาดการณ์ได้จากคุณลักษณะบางประการที่พนักงานธนาคารเหล่านั้นมี อาทิ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งจะสามารถทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน โดยเมื่อพนักงานธนาคารมี การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า เจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความเชื่ออำนาจในตนสูงแล้ว ก็ย่อมที่จะมีแนวโน้มที่จะมีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูงด้วยเช่นกัน

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบนี้ได้แก่ งานวิจัยของวรรณะ บรรจง (2546) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในเขตภาคใต้ จำนวน 985 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นครูที่มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม และยังพบว่าครูที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นครูที่มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้มากกว่าครูประเภทตรงข้าม และงานวิจัยของนิภาพร โชติสุดเสณห์ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่า นักศึกษาประเภทตรงข้าม แม้ผลการวิจัยยังพบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญเป็นอันดับสองในการพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้ งานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2544) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของคุ้มค่าและพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม

สรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงควรส่งเสริมและสนับสนุน ปลูกจิตสำนึก ให้กับพนักงานธนาคารในเรื่องข้อมูลข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยจัดนิทรรศการ ประชาสัมพันธ์ สื่อวารสาร เสียงตามสาย และ Intranet ของพนักงาน หรือได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ในขณะเดียวกันก็ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชี้แนะหรือทำเป็นแบบอย่าง อันจะเป็นแบบอย่างต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ทำให้ทราบว่าพนักงานธนาคารในกลุ่มเพศชายที่มีลักษณะทางจิต ได้แก่ เจตคติที่มีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง และมีลักษณะทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากเป็นผู้มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง และในกลุ่มเพศหญิงที่มีลักษณะทางสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก และมีลักษณะทางจิต ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตนเองสูง และมีเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงเป็นผู้มีการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานสูง ดังนั้น ธนาคารจึงควรมุ่งส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ให้พนักงานธนาคารมีเจตคติที่มีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง และมีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก เพื่อคงไว้ซึ่งการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน มิให้คงอยู่ตลอดไป

2. จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า พนักงานธนาคารกลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อย ธนาคารควรต้องเร่งส่งเสริมให้พนักงานธนาคารที่มีคุณลักษณะดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ จึงควรทำการศึกษาวิจัยในกลุ่มพนักงานอื่นๆ เช่น พนักงานสาขา พนักงานศูนย์ธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทุกกลุ่มในหน่วยงาน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารได้ ตามมาตรฐานและตลอดจนเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อปลูกจิตสำนึกพนักงานธนาคารต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรม และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ไม่สามารถทำนายการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงานได้ ซึ่งอาจมีรายละเอียดที่น่าจะศึกษาเพื่อให้ได้ความเข้าใจที่กระจ่างชัดต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นๆ เช่น การสนับสนุนทางสังคม ที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลวดี ราชนิกิตี. (2545). ความตระหนักและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของ
นักศึกษาในหอพักสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการศึกษา
วิทยาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
ถ่ายเอกสาร
- โกศล มีคุณ; และณรงค์ เทียมเมฆ. (2545). ผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและ
พฤติกรรมจริยธรรมของครู. ทุนอุดหนุนการวิจัย โครงการแม่บท : การวิจัยและพัฒนา
ระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ถ่ายเอกสาร
- งามตา วนินทานนท์. (2535). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.(เอกสารประกอบการสอน).
- .(2536). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการ
อบรมเลี้ยงดูบุตร. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (รายงาน
การวิจัย ฉบับที่ 50). ถ่ายเอกสาร
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2546). ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ใน
สถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบ
พฤติกรรมไทย จากสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ถ่ายเอกสาร
- ชัยวรรณ สมศรีรัตน์. (2548). การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของพนักงานเขียนภูมิพลในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ถ่ายเอกสาร
- ฐานันดร เปียศิริ. (2545). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ
นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว. กรุงเทพฯ : ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ถ่ายเอกสาร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ. (2543). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ : เอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- .(2541). รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรม
และการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. วารสารทันตภิบาล.10(2), 105-108.
- .(2539). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- (2534). *การวัดทัศนคติเพื่อการทำนายพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : สถาบันการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2531). *ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมและ
จริยธรรมของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; งามตา วณิชทานนท์; และคณะ. (2536). *รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะทางจิต
และพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน*. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท. ม.ป.พ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ
สุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (รายงานวิจัย ฉบับที่ 26)
- ดุขฎิ โยเหลา; และประทีป จินฉี. (2539). *เรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครู
ประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (รายงานการวิจัยฉบับที่ 59), ถ่ายเอกสาร
ธนาคารกรุงไทย. (2549). *โครงการประหยัดพลังงาน*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2549, จาก
<http://www.hr.ktb>
- ธนาคารกรุงไทย. (2550). *งานอนุรักษ์พลังงานและสนับสนุนระบบงาน*. ตรวจสอบการใช้พลังงาน.
สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.hr.ktb/energy>
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา.(2547). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*. จังหวัด
เชียงใหม่. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิภาพร โชติสุดเสนท์. (2545). *เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ประสาธ อิศรปริดา. (2523). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
- พรรณี บุญประกอบ; และจรัล ชุนฉิทธิวัฒน์. (2546). *เรื่องลักษณะทางจิตสังคมกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. (รายงานการวิจัยฉบับที่ 94), ถ่ายเอกสาร
- พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล.(2546). *การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทเทเลคอมเอเชีย
คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). *ยกเครื่องยุทธการณั้ ประหยัดพลังงาน*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2548, จาก <http://intra.chiangmai.ac.th>
- ล้วน สายยศ; และอังกณาสายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลินดา สุวรรณดี. (2544). *เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์*. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (รางวัลผลงานการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ประจำปี 2545), ถ่ายเอกสาร
- วรรณะ บรรจง. (2546). *เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูในภาคใต้*. กรุงเทพฯ : ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ถ่ายเอกสาร
- วาด หนูมา. (2540). *เรื่องการศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลต่อคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีโรงเรียนดีเด่นรางวัลพระราชทานในจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, ถ่ายเอกสาร
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- วิริติ ปานศิลา. (2542). *การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะและการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบลในภาคเหนือของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : ปริญญาโท วท.ด.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร
- วิวัฒน์ โชตนะพันธ์. (2547). *การรับรู้และการปฏิบัติของวิศวกรที่มีต่อการบริหารงานด้านการประหยัดพลังงานในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น*. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เว็บข่าวสารพลังงานไทย. (2548). *รวมพลังไทยงดใช้พลังงาน*. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2548, จาก <http://thaienergynews.com>
- ศิริรัตน์ รัตนพันธุ์. (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ศึกษากรณีมลพิษ*, จาก *โรงงานอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ถ่ายเอกสาร
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานนโยบายแผนสิ่งแวดล้อม. (2542). *สิ่งแวดล้อม*. วารสารนโยบายพลังงาน. หน้าที่ 291

- อารมย์ สนานนท์. (2544). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ*. รายงานการวิจัยคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจอมบึง. ถ่ายเอกสาร
- Davis Keith; & John, Newstrom W.(1989) . *Human Behavior At work*. 8th ed. New York : Mc-Graw-Hill.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mcgraw-Hill.
- Magnusson, D. and Endler, N.S. (1977). *Personality at the Crossroads : Current Issues in Interactionism Psychology*. New Jersey : LEA Publishers
- Rotter, Juliam B. (1966). *Generalized Expectancies for Internal Feedback Intervations : A Field Experiment on Curbside Recycling*. Basic and Applied Social Psychology.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics ; An Introductory Analysis*. 2nd ed., New York: Harper

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. อ.ดร.พรรณี บุญประกอบ
อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อ.ดร.จรัส อุ่นฐิติวัฒน์
อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล
อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรียน พนักงานธนาคารทุกท่าน

ผู้วิจัยมีความยินดีอย่างยิ่ง ที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ โดยให้พนักงานธนาคารเป็นผู้ตอบ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และผู้มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม และพัฒนาพนักงานธนาคาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาบุคลากรได้อย่างครอบคลุมทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมมากขึ้น

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามนี้ ด้วยความจริงใจ และตามที่เป็นจริง กรุณาตอบทุกข้อ เพื่อจะสามารถนำข้อมูลที่ท่านให้ไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด ข้อมูลที่ท่านให้ถือเป็นความลับ จะไม่มีการนำไปใช้ในกรณีอื่นใดนอกจากการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยทราบว่าท่านต้องเสียสละเวลาและกำลังความคิดในการตอบครั้งนี้อย่างมาก ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง ในความร่วมมือของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

+++++

แบบสอบถามตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของพนักงาน

เพศ

[...] ชาย

[...] หญิง

แบบสอบถามตอนที่ 2

การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทาง
ขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | รายการคำถาม | ระดับความคิดเห็น | | | | | |
|--------|---|-------------------------|----------------------------------|-----------------------------|------------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| | | ปฏิบัติ ทุก ครั้ง | ปฏิบัติ เกือบ ทุก ครั้ง | ค่อนข้าง ข้าง ปฏิบัติ | ค่อนข้าง ข้าง ไม่ ปฏิบัติ | ปฏิบัติ น้อย ครั้ง | ไม่ เคย ปฏิบัติ เลย |
| 1 | ท่านขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์เพียง 1 ชั้น | | | | | | |
| 2 | ท่านคอยช่วยเหลือปิดไฟเสมอในห้องประชุม เมื่อพบว่าไม่มี ผู้ใดใช้งานแล้ว | | | | | | |
| 3 | ท่านร่วมโครงการ ปลุกจิตสำนึก พนักงานร่วมใจ ประหยัด พลังงาน ที่ให้ธนาคารจัดขึ้น | | | | | | |
| 4 | เมื่อใช้ห้องประชุมทุกครั้ง ท่านจะไม่ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศให้ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส | | | | | | |
| 5 | ท่านให้ความร่วมมือ กับกิจกรรมอนุรักษ์พลังงาน ที่เกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่ธนาคารจัดขึ้น | | | | | | |
| 6 | ท่านให้ความช่วยเหลือในการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับการ อนุรักษ์พลังงาน ที่ธนาคารจัดขึ้น | | | | | | |
| 7 | ท่านไม่ลืมตรวจสอบ สวิตช์ไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้าของท่าน ก่อนกลับบ้าน | | | | | | |
| 8 | ท่านให้ความร่วมมือ กับการจัด “โครงการพนักงานร่วมใจ” | | | | | | |
| 9 | ท่านให้ความช่วยเหลือ ในการจัด “โครงการ ปลุกจิตสำนึก พนักงานร่วมใจ ประหยัดพลังงาน” | | | | | | |
| 10 | ท่านพร้อมที่สนับสนุน “โครงการ พลังงาน พลังกรุงไทย ลดใช้พลังงาน เพื่อมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า” | | | | | | |

แบบสอบถามตอนที่ 3

ความเชื่ออำนาจภายในตน

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | รายการคำถาม | ระดับความคิดเห็น | | | | | |
|--------|--|------------------|------|--------------|-----------------|---------|------------|
| | | จริงที่สุด | จริง | ค่อนข้างจริง | ค่อนข้างไม่จริง | ไม่จริง | ไม่จริงเลย |
| 1 | ข้าพเจ้าเชื่อว่าปัญหาต่างๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน | | | | | | |
| 2 | ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างมักจะไม่เคยให้ผลตามที่เราพยายามเลย | | | | | | |
| 3 | บุคคลที่จะขึ้นมาเป็นผู้นำได้ ขึ้นอยู่กับโอกาสของเขา มากกว่า ความสามารถเสียอีก | | | | | | |
| 4 | ข้าพเจ้าเชื่อว่าการรื้อฐานอาจจะทำให้สิ่งดีงามต่างๆ เกิดขึ้นได้บ้างเหมือนกัน | | | | | | |
| 5 | ข้าพเจ้ามักจะถูกลกล่าวหาว่าผิด ทั้งๆ ที่ไม่ได้ทำ | | | | | | |
| 6 | ข้าพเจ้ารู้สึกว่าสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารเปลี่ยนใจ ไม่ว่าจะไปในเรื่องใดก็ตาม เป็นเรื่องที่ยากมาก | | | | | | |
| 7 | เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาดไปแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่สามารถที่จะทำให้นั้นกลับถูกต้องได้ | | | | | | |
| 8 | ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าสามารถจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นในวันพรุ่งนี้ได้ ด้วยสิ่งที่ดีกว่าในวันนี้ | | | | | | |
| 9 | ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเมื่อมีใครไม่ชอบข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ไม่มีทางจะแก้อะไรได้ | | | | | | |
| 10 | ทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือ พยายามไม่คิดถึงปัญหานั้นจะดีกว่า | | | | | | |

แบบสอบถามตอนที่ 4

เหตุผลเชิงจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

เรื่องที่ 1

นายมิ่งเป็นราษฎรที่มีความซนซนแข็ง เขาทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เขาบริจาคเงินส่วนหนึ่งให้การกุศล ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญขึ้นอย่างมาก และยังได้บริจาคเงินก้อนใหญ่ให้กับโรงเรียนในหมู่บ้านอีกด้วย วันหนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบว่า นายมิ่งนั้นที่จริงคือผู้ต้องหาซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ซึ่งทางตำรวจออกหมายจับทั่วประเทศ โดยให้รางวัลอย่างสูงแก่ผู้บอกเบาะแสแก่ตำรวจ คนในครอบครัวบอกให้ข้าพเจ้าไปแจ้งความ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะ

1. ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะการแจ้งความเป็นการแสดงถึงความร่วมมือ
กันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะคิดว่าเป็นการช่วยรักษาความยุติธรรม
ให้กับสังคม ข้าพเจ้าจะกระทำโดยไม่ลังเล

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 2

ชายผู้หนึ่งซึ่งบรรยณต์ส่วนตัวมาตามถนนโดยลำพังในเวลากลางคืน ระหว่างทางพบว่ามีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการที่รถจักรยานยนต์พลิกคว่ำอยู่ข้างถนน มีคนหนึ่งนอนแน่นิ่ง อีกคนหนึ่งซึ่งบาดเจ็บมากพยายามโบกมือให้เขาจอดรถช่วยเหลือ ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้ชายผู้บรรยณต์คนนั้น ก็จะจอดรถเพื่อให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลสำคัญในการกระทำดังกล่าว คือ

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายผู้บรรยณต์คนนั้น ก็จะจอดรถเพื่อให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลในการกระทำ
ดังกล่าว คือ ข้าพเจ้าจะอายใจตนเองหากพบคนที่เดือดร้อนแล้วละเลยไม่ช่วยเหลือ

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายผู้บรรยณต์คนนั้น ก็จะจอดรถเพื่อให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลในการกระทำ
ดังกล่าว คือ เป็นเรื่องของมนุษยธรรม หากไม่ช่วยเหลือเขาอาจจะต้องสูญเสียชีวิต

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 3

มีชายร่างกำยำแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสกปรกและขาดวิ่น เทียบเงินขอเงินจากผู้สัญจร ณ สถานีรถโดยสารประจำทาง มีหลายคนให้เงินด้วยท่าที่ไม่เต็มใจ มีบางคนให้เงินด้วยท่าที่หวาดกลัว ข้าพเจ้ามีเงินอยู่ในกระเป๋าไม่มากนัก ทั้งข้าพเจ้าเป็นผู้มีรายได้น้อย ชายผู้นั้นเดินมาหาข้าพเจ้า ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะ

1. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะเป็นการไม่ยุติธรรมกับสังคมที่บางคนไม่ยอมทำงาน แต่เรียกร้องความช่วยเหลือจากผู้อื่น

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะ การช่วยเหลือคนที่มีสภาพปกติ ด้วยการให้ทาน มิใช่วิธีช่วยเหลือที่ถูกต้อง

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 4

วิยะดาเป็นเจ้าหน้าที่จัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ให้กับหน่วยงานย่อยต่างๆ ภายในสังกัด การซื้อแต่ละครั้งใช้เงินจำนวนมาก ก่อนการจัดซื้อมีตัวแทนขายจากบริษัทหนึ่งมาเสนอว่าจะให้ส่วนลด 20% เป็นเงินสดแก่ผู้ซื้อ ขณะที่บริษัทที่สองเสนอของที่มีคุณภาพดีกว่า แต่มิได้เสนอส่วนลดให้เลย เมื่อได้คำนวณส่วนลดที่จะได้จากบริษัทแรกแล้วมากพอที่จะซื้อสิ่งของที่วิยะดา และลูกๆ ของเธอต้องการทีเดียว กรณีดังกล่าว ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิยะดาก็จะคงซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะ

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิยะดา ก็จะคงซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะการซื้อของจากบริษัทที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดผลดีแก่ส่วนรวมมากกว่า

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิยะดา ก็จะคงซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะ บุคคลควรยึดมั่นในความสุขจิต ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์หรือบทบาทใด

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 5

เมื่อการดำรงตำแหน่งกำนันครบวาระ จึงต้องมีการเลือกตั้งกันใหม่ ผู้ใหญ่บุญชูซึ่งเป็นญาติของ ข้าพเจ้าแต่อยู่อีกหมู่บ้านหนึ่งก็ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย เขาเป็นคนหนุ่มที่มีความรู้ความสามารถดี และ ตั้งใจทำงาน ส่วนอดีตกำนันสมใจซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านที่หมู่บ้านของข้าพเจ้าก็ลงสมัครอีกด้วย เขาไม่มี ผลงานมีแต่หาผลประโยชน์ให้กับตนเอง และพรรคพวก ทำให้เขามีฐานะดีและมีพวกพ้องมาก เขาส่ง นักเลงออกแจกเงินเพื่อให้ไปลงคะแนนให้ เมื่อถึงวันเลือกตั้งกำนันสมใจยังได้ส่งรถสองแถวออกรับ ชาวบ้านไปลงคะแนน ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้นั่งรถสองแถวนั้นไปด้วย แต่ข้าพเจ้าก็ลงคะแนนให้กับผู้ใหญ่ บุญชู เพราะ

1. แต่ข้าพเจ้าก็ลงคะแนนให้กับผู้ใหญ่บุญชู เพราะเชื่อว่าผู้ใหญ่บุญชูจะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า แก่ท้องถิ่นได้ดีกว่า

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. แต่ข้าพเจ้าก็ลงคะแนนให้กับผู้ใหญ่บุญชู เพราะบุคคลควรมีความกล้าหาญที่จะตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เห็นว่า ถูกต้องเหมาะสม

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 6

ข้าพเจ้าทราบว่าการทำผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 นั้น มีครูบางคน ลอกผลงานผู้อื่นทำ เมื่อเสนอไปแล้วก็ได้รับการอนุมัติ ได้มีผู้มาติดต่อข้าพเจ้าว่าถ้าต้องการผลงาน วิชาการก็อาจจ้างทำได้โดยเสียเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งพิจารณาแล้วแม้เป็นเงินจำนวนมาก แต่เมื่อเทียบกับเงิน ประจำตำแหน่งที่จะได้ถือว่าคุ้ม ข้าพเจ้านั้น หลายคนยังหวังไว้ว่าข้าพเจ้าได้ตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็ว อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าตัดสินใจที่จะไม่จ้างทำผลงาน โดยเหตุผลที่ว่า

1. ข้าพเจ้าตัดสินใจที่จะไม่จ้างทำผลงาน โดยเหตุผลที่ว่า การให้ผู้อื่นทำผลงาน แม้ได้รับอนุมัติ ก็คง มิได้ทำให้ข้าพเจ้าภูมิใจในผลงานนั้น

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าตัดสินใจที่จะไม่จ้างทำผลงาน โดยเหตุผลที่ว่า การจ้างทำผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่ง แสดง ถึงการขาดอุดมการณ์ในการประกอบอาชีพ

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 7

วรรณนิภาได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งตรงกับที่เธอ ใฝ่ฝันมานานแล้ว เธอได้เตรียมตัวทุกอย่างจนพร้อม ครั้งถึงวันเดินทางญาติผู้ใหญ่ที่เธอเคารพนับถืออย่าง ยิ่งได้เกิดป่วยหนัก โอกาสรอดหรือไม่รอดพอๆ กัน ถ้าวรรณนิภาอยู่ใกล้ๆ อาจช่วยเป็นกำลังใจแก่ผู้ป่วยให้ มีชีวิตยืนยาวต่อไปอีก ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภาจะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้า มีเหตุผลว่า

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภาจะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่า หาก ไม่ดูแลแล้วต้องเสียผู้เฒ่าผู้แก่ไป ข้าพเจ้าคงไม่สบายใจไปตลอดชีวิต

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภาจะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่า การ อยู่ดูแลเพื่อยืดชีวิตหรือทำให้รอดชีวิต ถือว่าเป็นการกระทำที่ประเสริฐ เพราะชีวิตนั้นมีค่าเหนือสิ่งใด

.....
เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 5

เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | รายการคำถาม | ระดับความคิดเห็น | | | | | |
|--------|--|------------------------|--------------|--------------------------|-----------------------------|---------------------|-------------------------------|
| | | เห็น ด้วย ที่สุด | เห็น ด้วย | ค่อนข้าง เห็น ด้วย | ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย | ไม่ เห็น ด้วย | ไม่ เห็น ด้วย ที่สุด |
| 1 | การที่ท่านเดินขึ้น-ลง บันได แทนการใช้ลิฟต์ไม่เห็นเกิดประโยชน์ใดเลย ต่อการลดค่าไฟฟ้าของธนาคาร | | | | | | |
| 2 | ท่านคิดว่า การปิดจอคอมพิวเตอร์ในเวลาพักเที่ยงไม่เกิดประโยชน์ | | | | | | |
| 3 | ท่านคิดว่า ในการประชุมแต่ละครั้ง การปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศ ไม่ต่ำกว่า 25 องศา เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายของธนาคาร | | | | | | |
| 4 | การที่ท่านช่วยปิดไฟ เมื่อห้องประชุมนั้นไม่ได้ใช้งานแล้ว จะทำให้ธนาคารประหยัดพลังงานไฟฟ้าลง | | | | | | |
| 5 | ท่านคิดว่า นโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของธนาคาร ควรได้รับการสนับสนุนจากทุกคน | | | | | | |
| 6 | ท่านรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการปิดไฟ เมื่อเลิกประชุมเสร็จแล้ว | | | | | | |
| 7 | ท่านมีความสุขใจที่ได้แนะนำให้เพื่อนพนักงาน ปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน | | | | | | |
| 8 | ท่านรู้สึกกังวลถ้าลืมปิดจอคอมพิวเตอร์ ตอนพักเที่ยง | | | | | | |
| 9 | ท่านไม่ชอบนโยบายที่ให้ขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์ | | | | | | |
| 10 | ท่านตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมรณรงค์ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่ธนาคารจัดขึ้น | | | | | | |
| 11 | ท่านรู้สึกดีที่จะตรวจสอบสวิทช์ไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้าของท่านว่า ปิดหรือยัง ก่อนกลับบ้าน | | | | | | |
| 12 | ท่านจะพยายามขึ้น-ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์ให้ได้บ่อยครั้งขึ้น | | | | | | |

แบบสอบถามตอนที่ 6

ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ข้อใด

ข้อหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | รายการคำถาม | ระดับความคิดเห็น | | | | | |
|--------|--|------------------|----------|------------------|---------------------|-------------|-------------------|
| | | เห็นด้วยที่สุด | เห็นด้วย | ค่อนข้างเห็นด้วย | ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วยที่สุด |
| 1 | ท่านรู้สึกว่ปัญหาขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า มีความรุนแรง | | | | | | |
| 2 | ขณะนี้ปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งด่วน ดำเนินการแก้ไข | | | | | | |
| 3 | ปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้าเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องใช้ความพยายามในการแก้ไข | | | | | | |
| 4 | ถ้ามีการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นมากทุกปี ทำให้พลังงานไฟฟ้าไม่พอแก่การบริโภค | | | | | | |
| 5 | การใช้เชื้อเพลิงมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นก่อให้เกิดการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ทำให้ต้องซื้อพลังงานไฟฟ้าจากต่างประเทศ | | | | | | |
| 6 | ปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้าที่ความรุนแรงมากขึ้น จึงควรให้ความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าแก่คนทุกวัย | | | | | | |
| 7 | การใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือยเป็นการสร้างปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า | | | | | | |
| 8 | ปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า จะไม่สามารถแก้ไขได้ถ้าท่านไม่ให้ความร่วมมือ | | | | | | |
| 9 | พลังงานไฟฟ้าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิต ถ้าขาดแคลนจะมีปัญหารุนแรงอย่างมาก | | | | | | |
| 10 | การใช้พลังงานไฟฟ้ามากเกินไปจนความจำเป็น ก่อให้เกิดปัญหาพลังงานไฟฟ้าไม่พอแก่การบริโภค | | | | | | |

แบบสอบถามตอนที่ 7

การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทาง
ขวามือ ข้อใด

ช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | รายการคำถาม | ระดับความคิดเห็น | | | | | |
|--------|--|------------------|------|--------------------------|---------------------------------|-------------|--------------------|
| | | จริง ที่สุด | จริง | ค่อนข้าง ข้าง จริง | ค่อนข้าง ข้าง ไม่ จริง | ไม่ จริง | ไม่ จริง เลย |
| 1 | ท่านมักจะอ่านบทความที่เกี่ยวกับข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากนิตยสารและวารสารต่างๆ | | | | | | |
| 2 | ท่านเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า | | | | | | |
| 3 | ปกติท่านจะชมรายการโทรทัศน์ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า | | | | | | |
| 4 | ท่านเคยอ่านมาตรการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของธนาคาร | | | | | | |
| 5 | เพื่อนของท่านพูดคุย เรื่องการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ให้ท่านฟัง | | | | | | |
| 6 | ท่านรับรู้ เรื่องการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากญาติพี่น้อง | | | | | | |
| 7 | ท่านเคยได้ยินข่าวเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากวิทยุ | | | | | | |
| 8 | ท่านอ่านข่าวสารการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากวารสารของธนาคาร | | | | | | |
| 9 | ท่านสนใจทุกครั้งที่มีข่าวสารการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ประกาศผ่านทาง Intranet ของธนาคาร | | | | | | |
| 10 | ท่านเคยเข้าชมนิทรรศการ การประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของธนาคารที่จัดขึ้น | | | | | | |

ภาคผนวก ค

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r)
และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบทดสอบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ในอาคารสำนักงาน**

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบทดสอบการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน

| การมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคาร สำนักงาน | |
|--|------|
| ข้อที่ | r |
| 1. | .280 |
| 2. | .352 |
| 3. | .541 |
| 4. | .471 |
| 5. | .685 |
| 6. | .535 |
| 7. | .469 |
| 8. | .687 |
| 9. | .612 |
| 10. | .596 |
| $\alpha = .834$ | |

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r)
และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามจิตตามสถานการณ์

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามจิตตามสถานการณ์

| เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า | | ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความขาดแคลน พลังงานไฟฟ้า | |
|--|------|--|------|
| ข้อที่ | r | ข้อที่ | r |
| 1. | .471 | 1. | .589 |
| 2. | .400 | 2. | .686 |
| 3. | .233 | 3. | .767 |
| 4. | .621 | 4. | .752 |
| 5. | .659 | 5. | .677 |
| 6. | .698 | 6. | .765 |
| 7. | .513 | 7. | .771 |
| 8. | .263 | 8. | .573 |
| 9. | .376 | 9. | .690 |
| 10. | .554 | .10. | .771 |
| 11. | .609 | $\alpha = .923$ | |
| 12. | .349 | | |
| $\alpha = .831$ | | | |

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r)
และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามสถานการณ์ทางสังคม

ตาราง 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามสถานการณ์ทางสังคม

| การรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้า | |
|---|------|
| ข้อที่ | r |
| 1. | .636 |
| 2. | .584 |
| 3. | .581 |
| 4. | .660 |
| 5. | .686 |
| 6. | .636 |
| 7. | .418 |
| 8. | .685 |
| 9. | .691 |
| 10. | .668 |
| $\alpha = .888$ | |

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการ



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5646 , 5731

ที่ ศษ 0519.12/ วันที่ พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวธรรณีย์ อ่าภาณุกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ลักษณะทางจิตและลักษณะทางจิตสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา ประธานควบคุมปริญญาโท และ อาจารย์อ้อมเดือน สดมณี กรรมการควบคุมปริญญาโท ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พรณี บุญประกอบ , อาจารย์จรัส อุ่นจิตวิวัฒน์ และอาจารย์นำชัย สุกฤกษ์ชัยสกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามเรื่องลักษณะทางจิตและลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธรรณีย์ อ่าภาณุกิจ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

๒๕๕๐

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/2551



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้บริหารสายงาน วิชาการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (อาคารนานา)

เนื่องด้วย นางสาวธรรณัฐย์ อ่าภาณุกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ลักษณะทางจิตและทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อ้อมเดือน สดมณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้พนักงานธนาคารกรุงเทพ เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ลักษณะทางจิตและทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ในระหว่างเดือนมีนาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธรรณัฐย์ อ่าภาณุกิจ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปัดไธสง)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-208-7671, 089-052-2598

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖๑



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1) มีนาคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารสายงาน วิชาการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (อาคารสุขุมวิท)

เนื่องด้วย นางสาวธรรณัฐย์ อังกานุกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญาณพันธะ เรื่อง “ลักษณะทางจิตและทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์คุษฎี โยเหลา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อ้อมเดือน สดมณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญาณพันธะ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้พนักงานธนาคารกรุงเทพ ตอบแบบสอบถามลักษณะทางจิตและทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ในระหว่างเดือนมีนาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธรรณัฐย์ อังกานุกิจ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรสุดิ ปัดไธสง)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-208-7671, 089-052-2598

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

| | |
|------------------------------|--|
| ชื่อ ชื่อสกุล | ธรรณรัตน์ อัมภานุกิจ |
| วันเดือนปีเกิด | 24 มกราคม 2515 |
| สถานที่เกิด | กรุงเทพมหานคร |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน | 209/88 ถนนเพชรเกษม แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160 |
| ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน | เจ้าหน้าที่ตรวจสอบระบบสารสนเทศ |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน | 10 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) อาคารสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 |
| ประวัติการศึกษา | |
| พ.ศ. 2533 | จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีศรีวัดอัมพรสวรรค์ |
| พ.ศ. 2537 | จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี จากวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี |
| พ.ศ. 2539 | จบปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป (บริหารงานบุคคล) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา |
| พ.ศ. 2551 | จบปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ |